…ухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 242 (6162)
ДЕКАБРИИН 9
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Колхоз бүхэн һайн шанартай үрһэ бэлдэхэ ёһотой

Хүдөө ажахын культурануудай …гаса ехээр дээшэлүүлхэ зорилго …хозно таряашадай урда парти, …вительство табиһан байна. Энэ …илгые бэелүүлхэ хэрэгтэ һайн …нартай үрһэн ехэ удхашанартай. …дицнонно, һайн шанартай үр… тарянай ургаса нилээд дээшэ…лдэг байһаниинь мэдээжэ.

…анай республикын олонхи кол…ууд энэ жэлдэ һайн таряа ур…даа, ерэхэ жэлэй тарилгада хү… хүрэхэ хэмжээтэйгээр үрһэ хаа… бүхы арга боломжотой. Гүрэнэй …нэ уялгаяа үни хада дүүргэһэн… һаа, олонхи аймагуудай кол…ууд үрһэнэй фонд байгуулха хү…мэри ехээр унжагайруулжа бай… Жэшээнь, Яруунын, Торнин, …энгын, Хэжэнгын, Кяхтын, За…енай, Зэдын, Хоринн, Кударын бусад аймагуудай олонхи колхо… ерэхэ жэлэй тарилгада хэрэг…дэхэ үрһэ хааха, бэлэдхэхэ хү…мэрие даншье муугаар ябуул… Дурсагдаагша аймагуудай ба …хозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ …элмэрие түргэдхэхын тула зо… хэмжээ абанагүй.

…ряанажал ехэтэй Мухаршэбэ… аймагай олон колхозууд үрһэ… фонд байгуулха хүдэлмэри …ншье муугаар ябуулна. Хэтэр…э энэ аймагай олонхи колхо… орооһото культурануудай үр…эй участогуудай таряа сохилго …гэздүй байха юм. «Искра», …беда», «Гигант», «Коммунизм» бусад колхозуудта ехэ …жээнэй хүрэнгын тарян шииг… сэбэрлэгдээгүй шэгээрээ ху…тагүй ток дээрэ, газар дээрэ гу… хэбтэнэ. Илангаяа «Гигант» …хоздо (правлениинь түрүүлэгшэ …р Родионов), «Искра» колхоздо …авлениинь түрүүлэгшэ нүхэр …нов) үрһэнэй тарян ехээр …эгдээ. Эдэ хоёр колхозуудай дээрэ 1500 тонно тарян хала… гутажа хэбтэнэ. Иимэ харюу…агүй ябадал хадаа ниитын, …озой зөөридэ хоро хүргэһэнтэй …ар сэгнэгдэхэ байна. Хүрэн… тарняс саг соонь сэбэрлэнгүй, … дээрэ гү, али хушалтагүй ток … обоолоотой хэбээрнь удаан …үлхэдэ досооһоо халажа, кон…онобэшэ болодог, ургаха ша…нь угаа ехээр доошолдог, …оо хүрэнгэ боложо шадаха… мэдээжэ. Тиин Мухаршэбэрэй …йсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр …ров, аймагай хүдөө ажахын …е даагша нүхэр Дамбаев, …үдэй директорнууд энэ ба…анууды мэдэжэ байгаад, гэм…нүүдые харюусалгада хабаа…агүй байха юм.

…он аймагуудай колхозуудта …гын таряа сэбэрлэлгэ, хатаал…сэшэгүй удаанаар ябуулагда… Иволгын, Курумканай, Мухар…рэй аймагуудта һүүлэй арбан … соо хүрэнгын таряа сэбэрлэл…ройдоо эмхидхэгдээгүй бай… Тиихэдэ Торнин аймагай кол…удта таряа сэбэрлэдэг слож… машинанууд ба 24 триернууд …айһаншье һаа, миил 544 цент… тарян сэбэрлэгдэһэн байха …юу харуулнаб гэхэдэ, рес…икын аймагуудай колхозуудта …айһан «ВИСХОМ», «Кузбасс» механизированнэ, «ПВЗ-3» гэ…рносушилканууд тон муугаар …ашагдана. Гадна таряа сэбэрлэдэг сложно машинанууд мүн бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана. Тиихэдэ таряа сэбэрлэдэг простой машинанууд олон колхозуудта оройдоо ашаглагданагүй.

Республикын олон аймагуудай колхозуудта таряа сохилго, тэрэнэй тоодо үрһэнэй участогуудай таряа сохилго удаанаар ябуулагдана. Байкало-Кударын, Кабанскын, Курумканай, Прибайкальска, илангаяа Тарбагатайн аймагай колхозуудта нилээд ехэ таряаниинь, тэрэнэй тоодо үрһэнэй участогуудай тарян сохигдоогүй байна. Түнхэнэй аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Сороковиков) 80 гектар тарян, ВКП(б)-гэй ЦК-гэй нэрэмжэтэ колхоздо (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Гергешкинов) ехэ тарян сохигдоогүй байһаар. Хэтэрхэдээ Тарбагатайн, Курумканай, Мухаршэбэрэй ба Бичурын аймагуудай олон колхозуудай орооһото культурануудай ехэ талмайн тарян бүри һурилэгдөөшьегүй байха юм. Элэ хүдэлмэринүүдые дүүргэхын тула тус аймагуудай организацинуудай, машинно-тракторна станцинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зохихо хэмжээ абадаггүй дээрэһээнь иимэ ушар тохёолдоо.

Республикын Министрнүүдэй Совет, ВКП(б)-гэй обкомой бюро хадаа энэ һарын эхиндэ гаргаһан тогтоол соогоо республика дотор үрһэ хаалгын ба тэрэниие тарилгада бэлэдхэлгын хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан тухай зааһан байна. Теэд энэ дутагдалнуудые дары усадхахын тула республикын хүдөө ажахын министерствошье, олон аймагуудай хүтэлбэрилэгшэдшье эрид шууд хэмжээ абаагүй байна.

Республикын хүдөө ажахын Министерство нютагуудтахи хүдөө ажахын органуудһаа, тэдэнэй мэргэжэлтэдһээ шанга эрилтэ хэнэгүй, хэдэн олон дутагдалнуудтай эбсэжэ байха юм.

Таряа сохилго, үрһэ хаалга, сэбэрлэлгэ, тэрэниие тарилгын кондицида хүргэлгын хүдэлмэринүүдые эрид түргэдхэхэ гээшэ хүдөө ажахын органуудай, колхозуудай ба машинно-тракторна станцинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй эгээн шухала зорилго мүн.

Колхоз бүхэн өөрыгөө һайн шанартай үрһөөр хангаха ёһотой. Тиихын тула үрһэнэй участогуудай таряа бултыень, тарилгын бүхы талмайн ургасаһаа шэлэмэл орооһые үрһэн болгожо хааха хэрэгтэй. Гадна колхоз хоорондын андалдаа хэжэ, юрын, кондиционнобэшэ таряае сортовой үрһөөр андалдаха шухала. Тиихэдэ хаагдаһан таряае зүбөөр хадагалалгада, тэрэнэй тоо бүридхэлгэдэ тусгаар анхаралаа хандуулха, хүрэнгын таряа ондоо хэрэгсэлдэ гаргашалха, үрихэ ябадалые огтолон хорихо хэрэгтэй.

Таряа сэбэрлэлгэ, хатаалгада хэрэглэгдэдэг механизмуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха шухала.

Нютагуудтахи партийна, советскэ организацинууд хадаа үрһэ хаалгын ба тэрэниие тарилгада бэлэдхэлгын хүдэлмэрие үдэр бүриингөө анхаралда абажа, саг үргэлжэ хүтэлбэрилхэ, колхоз бүхэнэй үрһэнэй фонд хүсэдөөр байгуулха ябадал түйлаха ёһотой.

Үндэр шанда хүртэбэ

…Р Союзай ой модоной про…ленностиин Министр нүхэр … Орлов үйлэдбэриин үндэр …ательнуудые түйлаһанайнь ба …ааа социалистическэ ёһоор …һанайнь түлөө «Бурмонгол…трестын системын ехэхэн бү… хүдэлмэришэдые, инженерно… …ческэ хүдэлмэрилэгшэдые …ба.

…ССР-эй ой модоной промыш…стиин социалистическэ мүры… … отличник» гэжэ значогоор …бликын эрхим модошод: Хан…йн леспромхозой тракторист … И. Т. Рогов, тус леспромхо…зкоколейнэ паровозой маши…ууд нүхэд П. А. Ташлыков, … Зинченко, диспетчер А. С. …а, электрохюрөөшэн М. К. Ступин, Шулуутайн леспромхозой ашаа шэрэгшэдэй бригадир нүхэр А. И. Иванов, тус леспромхозой шофёрнууд нүхэд Г. М. Тютрин, А. А. Сластин ба бусад хамта 100 хүн шагнагдаа.

Тиихэдэ, Министерствын Хүндэлэлэй грамотаар 55 хүн шагнагдаба. Тэдэнэй тоодо Хандагатайн леспромхозой моторист нүхэр Г. А. Иванов, Шулуутайн леспромхозой электрохюрөөшэн Ф. М. Тарабрин, машинист И. Е. Мартынов болон бусад бии.

Үндэр шанда хүртэгшэд социалистическэ мүрысөө бүри үргэдхэн, шэн зоригтойгоор хүдэлмэрилжэ байна.

А. Дейнеко.

Советскэ Союз дотор



КУЙБЫШЕВГИДРОСТРОЙ. Манай промышленность агуухэ барилгые түрүү зэргын техникээр зэбсэглэнэ. Куйбышевска ГЭС-эй байшан дорохи котлован малталгада электрическэ ба алхан ябадаг хүсэтэ экскаваторнууд хүдэлмэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир И. Зинкевичын экскаватор котлован малтажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Колхозууд-миллионернүүдэй тоо хоёр дахин ургаба

РЯЗАНЬ. Областиин колхозууд хүдөө ажахын жэлэй уридшалһан дүнгүүдые гаргажа байна. Спасска районой «Борьба» колхоз үндэр агротехникэ хэрэглэһэнэй ашаар гектар бүриһөө 20 центнер шэниисэ хүряаһан, хартаабхын, овощьнуудай, корнеплодуудай үндэр ургаса түйлаһан байна. Колхоз болбол бүхы шухала фонднуудые байгуулһан, ниитынгээ малые тэжээлээр хангаһан, малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэһэн байха юм. Колхозой олзо доход миллион хахад түхэригтэ хүрэбэ.

Энэ жэлэй туршада область дотор колхозууд-миллионернүүдэй тоо хоёр дахин олошороо.

Арадай сүүдүүдтэ һунгалгада бэлэдхэл

Арадай судьянарта ба арадай заседательнуудта дэбжүүлһэн кандидадуудтаяа һунгагшадай уулзалга Москвагай районуудта үргэлжэлжэ байна.

Сталинскэ районой олониитын организацинууд коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидат Б. П. Федоровой түлөө агитаци ябуулжа байна. Нүхэр Федоров 1947 онһоо хойшо арадай судьягаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ халаа советскэ хуули ёһые наринаар сахина, ажалшадай дунда ехэ хүндэтэй болонхой. Тэрээнэй кандидатура Щербаковой нэрэмжэтэ комбинадай хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллективээр дэбжүүлэгдээд, бусад олон предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдөөр дэмжэгдэһэн байна.

Пролетарска районой һунгагшал арадай судья П. М. Кишкинскитэй уулзаба. Кировэй нэрэмжэтэ «Динамо» заводой хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлээр тэрээнэй кандидатура энэ районд дахинаа дэбжүүлэгдэһэн байна. Нүхэр Кишкинский Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадаһан, сүүдэй шадабаритай хүдэлмэрилэгшэ байһанаа харуулһан байха юм.

1949 онло Советскэ Армиһаа табигдаһан В. С. Цыганкова Красногвардейскэ районой участогуудай нэгэндэ арадай заседателяар һунгагдаһан байгаа. Юридическэ эрдэмтэй тула нүхэр Цыганкова арадай судьягай уялгануудые һайнаар дүүргэдэг байгаа. Московско-Курска түмэр замай паровозно депогой хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив мүнөө нүхэр Цыганковае арадай судьяда кандидадаар дэбжүүлээ.

Эб найрамдал тухай дуунууд ба үльгэрнүүд

МИНСК. Белоруссиин арадай үльгэршэд ба дуушад арадуудай хани барисаан тухай, эб найрамдал тухай олон шэнэ зохёолнуудые зохёогоо. Тэдээнэй эрхим дуунууд, үльгэрнүүд ба частушканууд хэблэгдэжэ гараһан байна.

Полесскэ областиин Лельчицкэ районой Глушковичи тосхоной 72 наһатай колхозница Александра Парамоновна Приходько гэгшын шэнэ үльгэрнүүд ехэ суурхана. Тэрэ хадаа агуухэ вождь, эб найрамдалай туг баригша нүхэр И. В. Сталин тухай «Уулын бүргэд» гэжэ үльгэр зохёогоо, мүн «Эб найрамдалай гулабхаа», «Ажал хадаа эб найрамдал мүн», «Зол жаргалда хүрэхэ зам» гэһэн шэнэ зохёолнуудые найруулһан байна.

Василевичскэ районой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хоорой дуушад хэдэн дуунуудые зохёогоод, тэдээндээ хүгжэм найруулһан байна. Тэдэ дуунууд соонь колхозой зол жаргалта ажабайдал тухай, белорусска арадай эб найрамдал хүсэжэ байһан тухай хэлэгдэнэ.

Фольклористнуудай экспедици Гомельско областиин тосхонуудһаа 100 шахуу шэнэ частушкануудые бэшэжэ абаа. Тэдээн соо эб найрамдал хүсэгшэ хүнүүд магтагдана, дай үүдхэгшэд хайра гамгүйгөөр сохигдоно.

Түрүү леспромхозууд

ВОЛОГДА. Областиин модо бэлэдхэлшэдэй мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдаба. Модо шэрэхэ жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргэһэн Кадуйска, Семигородниска, Михайловска леспромхозуудай коллективүүд түрүү зэргэдэ ябана. Валунска, Бабушкинска ба бусад леспромхозуудай коллективүүд модо шэрэхэ жэлэйнгээ даалгабариие дүүргүүтэ байна.

Областиин леспромхозууд үнгэрэгшэ энэ үеынхидэ орходоо һурагүй ехэ модо шэрээ.

ЙОШКАР-ОЛА. Черноозерско леспромхозой коллектив модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ жэлэйнгээ түсэб «Марилес» трест дотор эгээ түрүүлэн дүүргээ. Тиигээд жэлэй эсэс хүрэтэр 40 мянган кубометр модо нэмэжэ бэлэдхэхэ ба шэрэхэ, түсэбһөө гадуур миллион түхэриг арбилха уялга абаа.

Медведевскэ леспромхоз тэрэшэлэн жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн байна.



ТУРКМЕНСКЭ ССР. Главна Туркменскэ каналай бүхы трасса дээрэ бэлэдхэлгын хүдэлмэри хэгдэнэ. Эрдэмтэд ба геологууд каналай гараха газарые нарин һайнаар шэнжэлнэ. Тэдэнэр Главна Туркменскэ каналай проектировщигуудта үнэтэ материалнуудые угэжэ, түсэбтэ даалгабаряа һара бүри улүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) партиин начальник геолог Л. П. Капаевич, Узбойско экспедициин главна геолог А. А. Ямнов, партиин начальник В. П. Петров гэгшэд Ахче-Кая гэжэ жалгын газар шэнжэлжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

МГУ Москвагай һурагшадта туһална

М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско гүрэнэй университедэй эрдэмтэд ба столицын һургуулинуудай һурагшадай хоорондо нигта хани харилсаан байгуулагдаа. Университедэй профессорнүүд ба багшанар ахалагша классуудай һурагшадта эрдэмэй элдэб һалбаринуудай талаар лекцинүүдые уншана.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдэй жэшээгээр эдир москвагайхидта зорюулагдан математикын, химиин, географиин ба бусад дисциплинэнүүдэй талаар олимпиаданууд эмхидхэгдэнэ.

Декабриин 16—арадай сүүдүүдые һунгаха үдэр

Т. И. Ярополова—арадай судьяда кандидат

Татьяна Ивановна Ярополова Омско областиин үгытэй таряашанай бүлэдэ 1920 ондо түрэһэн байна. 1937 ондо долоонжэлэй һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр советскэ эмхи зургаануудта тэрэ хүдэлмэрилөө. Энэ үе соогоо нүхэр Ярополова үнэн шударгы, ургажа ябаһан хүдэлмэрилэгшэ байһанаа харуулаа.

Тэрэ халаа 1946 оной февраль һараһаа Баргажанай аймагай арадай судьягай тушаал даажа ябана. Тиихэ зуураа, юрэнхы ба юридическэ эрдэм мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлдэг юм. Татьяна Ивановна хадаа 1950 ондо Иркутска юридическэ һургуули дүүргээ.

Нүхэр Ярополова советскэ хуули ёһые наринаар сахихаһаа гадна, ажалшадай дунда хүмүүжүүлгын тон ехэ хүдэлмэри ябуулдаг юм.

Эгээ имэһээ Усть-Баргажанай загаһанай комбинадай, Баргажанай дунда һургуулиин коллективүүд, Телятниково-Уринска сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ, Усть-Баргажанай сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельнүүдэй гэшүүд аймагайнгаа арадай судьяда кандидадаар Татьяна Ивановна Ярополовае нэгэн һаналаар дэбжүүлээ.

Арадай үнэн басаган нүхэр Т. И. Ярополовагай түлөө Баргажанай аймагай ажалшадай декабриин 16-най үдэр голосуудаа нэгэн һаналаар үгэхэ байһаниинь лабтай.

Д. Гыргенов.

Ургажа ябаһан юрист

Николай Протасович Бубеевые Хоринн аймагай һунгагшад арадай судьяда кандидадаар дэбжүүлхэдээ алдуу хээгүй. Нүхэр Бубеев хадаа ажалшадай этигэл найдабариие гүйсэд бэелүүлжэ шадаха, ургажа ябаһан залуу юрист юм.

Бубеев хадаа Усть-Ордынска бурят-монголой национальна округой Эхирит-Булгадай аймагай үгытэй таряашанай бүлэдэ 1920 ондо түрэһэн байна. 1938 ондо дунда һургуули амжалтатайгаар дүүргээд, Иркутска педагогическа институдта тэрэ ороһон байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай эхилхэдэ, нүхэр Бубеев Тихоокеанска Флодто алба хэхэсэ ошобо. Тэрэ хадаа империалистическэ Японидо эсэргүү дайнда хабаадалсаһан байна. Үһан-Сэрэгэй Флодто алба хэжэ байха зуураа, нүхэр Бубеев 1944 ондо ВКП(б)-гэй гэшүүдэй зэргэдэ ороһон байна.

Үһан-Сэрэгэй Флодой албанһаа бусажа ерэһэнэйнгээ һүүлээр, тэрэ хадаа Иркутска юридическэ һургуулида һурахаяа эльгээгдэбэ. Тус һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Николай Протасович адвокадуудай республиканска коллегидэ хоёр жэлэй туршада ажаллаба. Тэрэ хадаа социалистическэ хуули ёһые наринаар сахихын түлөө бүхы шадалаараа тэмсэдэг, өөрынгөө эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхын тула саг үргэлжэ оролдодог юм. Энэ жэлдэ Бүхэсоюзна юридическэ заочно институдай Иркутска филиалай нэгэдэхи курсые тэрэ амжалтатайгаар дүүргээ. Нүхэр Бубеев ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, анхарал ехэтэй хүдэлмэрилэгшэ юм.

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидат нүхэр Николай Протасович Бубеевэй түлөө голосуудаа Хоринн аймагай һунгагшадай декабриин 16-да нэгэн дуугаар үгэхэнь лабтай.

Б. Намжилон.

Эрхим агитаторнууд

Колхозой түрүүлэгшэнэрые бэлэдхэхэ һургуулиин партийна организациин агитколлектив арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтануудай бэлэдхэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Энэ партийна организаци 35 коммунистнуудые агитаторнуудаар томилонхой. Тэдэнэр һунгагшадай дунда үнгэргэхэ хөөрэлдөөнүүдэйнгээ темэтэй уридшалан танилсадаг юм. Эрхим агитаторнууд Песков, Очиров, Эрдынеев, Сычев, Болонев, Белоусов, Алферов ба бусад илангаяа эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Тэдэнэр орон доторхи ба гадаадын һонинууд тухай, коммунизмын агуухэ барилганууд тухай һунгагшадай дунда хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Тэрэшэлэн һунгалтанууд тухай Дүримтэй тэдэнэрые танилсуулна.

Партийна организациин секретарь И. Жеребцов агитаторнуудта асуудалнуудые һайнаар тайлбарилжа үгэнэ.

Б. Будаев.

Кандидадуудай түлөө агитаци хэнэ

Хэжэнгын аймагай Доодо-Худанай долоонжэлэй һургуулиин багшанар Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигуудай дунда агитационно хүдэлмэри һайнаар ябуулна. Тэдэнэр өөһэдынгөө даажа абаһан участогуудта гаража, арадай сүүдүүдтэ һунгаха һунгалтанууд тухай Дүрим тайлбарилдаг, бусад асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые ходоодоо үнгэргэжэ байдаг. Коммунист С. Цыбикжапов, комсомолецууд С. Дондукова, О. Макатова болон бусад Сталинска Конституци тухай, советскэ сүүдэй байгууламжа тухай һунгагшадай дунда хэдэн хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө.

Эрхим агитаторнууд Д. Цыксоева, В. Доржиева гэгшэд малай фермэнүүдтэ ошожо, малшадтан хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байна. Малшад болбол тэдэнэй хэһэн хөөрэлдөөндэ олоороо сугларжа, һонирхон шагнадаг байха юм. Тэдэнэр арадай судьяда ба арадай заседательнуудта дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудай биографи тухай малшадта хөөрэжэ үгэнэ. Гадна уласхоорондын байдал тухай, коммунизмын агуухэ барилганууд тухай хөөрэлдөөнүүдые хэнэ.

Агитаторнууд болбол өөһэдынгөө хэһэн хөөрэлдөөнүүдые колхозой урда табигдажа байһан ажахын-политическэ зорилгонуудтай нигта холбоотойгоор ябуулна. Тус артелиин колхознигууд малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхын түлөө мүнөө эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна.

Д. Цыренов.

ПАРТИИНА АЖАБАЙДАЛ

Коммунистнууд хони олоор үсхэбэрилхын түлөө тэмсэнэ

Манай Карл Марксын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель Сэлэнгынгээ аймаг соо малажал ехэтэй колхознуудай нэгэн юм. Мүнөө колхознай 14823 толгой хонитой, табан жэлэй эсэстэ 26500 толгой болгогдохоор хараалагданхай.

Хони үсхэбэрилхэ табан жэлэймнай түсэб колхознигуудай хамтын суглаан дээрэ октябрь һарада зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Тиихэдээ энэ түсэбөө 1953 ондо, болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ тогтооһон байгаабди.

Колхозоймнай хонишод нүхэр Сталинда бэшэт эльгээхэдээ дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялгануудые абаа. Тэрэнэй ёһоор 1953 оной июлиин 1-дэ хонинойнгоо тоо хоёр дахин олон болгохо, нарин нооһотой хониһоо 4,5 килограмм, нарибтар нооһотой хониһоо 4,2 килограмм, шэрүүн нооһотой хониһоо 4 килограмм хүрэтэр нооһо хайшалжа абаха ёһотойбди.

Табан жэлэй түсэбэй ёһоор 8 мянган толгой хониной байха типовой байранууд шэнээр баригдаха юм. 1952 онһоо эхилэн хони хайшалалга бүрин механизацилагдаха байна.

1953 ондо хонин ажалһаа 788.900 түхэригэй олзо оруулха ёһотойбди.

Хонишодой дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулха ба тэндэ партийна нүлөө дээшэлүүлхэ хэрэгтэ манай партийна организаци ехэ анхарал табина. Мүнөө хонин ажал дээрэмнай 7 коммунистнууд, 10 комсомолецууд хүдэлмэрилнэ. ОТФ-нүүд дээрэ хүдэлмэрилхынь тулада 11 агитаторнуудые партийна организаци томилһон байха юм. Баруун Добо гэжэ нютагта байдаг отара дээрэ комсомольско группа байгуулагданхай.

Эдэнэр хонишодой дунда агитационно-ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Хони олоор үсхэбэрилхэ табан жэлэй түсэбые хонишодто тайлбарилжа үгэдэг, орон доторой ба уласхоорондын байдал тухай, һунгуулиин хуули тухай болон бусад темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые хэдэг. Агитаторнууд Д. Доржиев, Ц. Лубсандоржиев, Ц. Лобанова, Б. Батуева илангаяа эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Манай коммунистнууд, комсомолецууд хонишодой дунда ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа, хони үсхэбэрилхэ табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ тэдэниие элсүүлхэһээ гадна, өөһэдөө һайнаар хүдэлмэрилжэ, хонишодто үльгэр жэшээ харуулдаг байха юм.

Коммунист Ж. Жугдуров отарые даагшаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа 1951 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 105 хурьгэ абажа бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ, хонидойнгоо үбэлжэлгэдэ эрхимээр бэлэдхээ. ВКП(б)-гэй гэшүүн Б. Бальдирова даажа байһан отарынгаа 100 эхэ хонин бүриһөө энэ жэлдэ 106 хурьга абаа, нооһо хайшалан абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Тэрэ хадаа 100 эхэ хонин бүриһөө 115 хурьга абаха, хонин бүриһөө 4,5 килограмм нооһо хайшалха социалистическэ уялга һаяхан абаһан байна. Партиин гэшүүн С. Дамбаев техник-осеменатораар хүдэлмэрилдэг юм. Тэрэ хадаа ноябриин 20 хүрэтэр 1700 хони искусственнаар ороондо оруулжа, түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Коммунист Б. Цыренова, комсомолецууд Б. Бальжинимаева, Ц-Д. Цыдын-Ешиева, Б. Бубеева, Ц. Бальжиева гэгшэд мүн һайн жэшээ харуулна.

Манай партийна организаци хони үсхэбэрилхэ асуудалые хододоо эрхилдэг юм. Табан жэлэй түсэбэй баталагдаһанһаа хойшо хонин ажалай байдал тухай асуудал партийна хамтын суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байха юм. Хониной үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл, хониной ороонной кампани тухай ОТФ-е даагшад нүхэд Доржиев ба Дашидондоков гэгшэдэй тоосоонуудые партбюрогой заседани дээрэ һаяшаг шагнажа, зохихо хэмжээнүүдые хараалһан байнабди.

Партийна организаци хонишодой дунда социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлгэдэ ехэ анхарал табидаг.

Ноябриин 20 хүрэтэр 4,5 мянган толгой хони искусственнаар ороондо оруулжа, колхознай энэ талаар түсэбөө дүүргэһэн байна.

Колхозоймнай бүхы отаранууд үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэһэн ба үбэлэй харууһанай түрүүшын һарые амжалтатайгаар үнгэргэһэн байха юм.

Манай хонишод хони үсхэбэрилхэ табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Энэ тэмсэлыень коммунистнууд толгойлно.

Б. Батуев, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретариин орлогшо.

Пропагандистнуудай семинар

ВКП(б)-гэй Хориин айком политһургуулинуудай болон кружогуудай хүтэлбэрилэгшэдэй семинар һаяхан үнгэргэбэ.

Тус семинар дээрэ «Алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ», гэһэн В. И. Ленинэй зохёол тухай, «Занятидаа уранһайханай литература хэрэглэхэ тухай», «Политһургуулинуудта ба кружогуудта заняти үнгэргэхэ методико тухай», «Уласхоорондын байдал тухай» лекцинүүд уншагдаа.

ВКП(б)-гэй обкомой лектор нүхэр Тюрина, партиин айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Дагбаев ба бусад эдэ лекцинүүдые уншаһан байна.

Б. Намжилон.

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ

Сталинска Конституциин Үдэрые ажалай амжалтануудаар угтахын түлөө өөһэд хоорондоо мүрысэһэн мяха-консервын комбинадай зарим цехүүдэй коллективүүд горьтойхон амжалтануудые туйлаа. Колбасна цехын коллектив (начальнигынь нүхэр Юращик) колбаса үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, энэ түүхэтэ үдэрые угтаба.

Тус цехтэ дирекциин, парторганизациин ба профсоюзай завкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа. Тиихэдэ, советскэ патриот Александр Чуткиx гэгшын методые дэмжэн хүдэлмэрилһэн нүхэд Роговаягай болон Астаховагай бригаданuудта «ССР Союзай мяха-һүнэй промышленностиин эрхим бригада» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ олгогдонхой. Гурбадахи кварталай социалистическэ мүрысөөнэй дүнгөөр комбинадай 8 бригада энэ нэрэзэргэдэ хүртэбэ.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ бүхы түхеэрэлгэнүүдээ һайнаар ашаглаһанай ашаар машинно-шприсовочно цехын коллектив бүтээн гаргаһан продукциингаа сэнгые нилээд химдаруулаа. Нэгэ центнер колбасагай сэн 2 түхэриг 70 мүнгөөр химдаруулагдаа. Тиин һүүлэй 2 һара соо хахад миллион түхэригтэ химдаруулагдаһан байна. Мүн хэдэн цехүүд шэнэ продукци бүтээн гаргадаг болоо. Жэшээнь, өөхэнэй цех—комбинжир, техническэ фабрикадуудай цех — сабуу бүтээн гаргана.

А. Шестаков.

Машинистнуудай мүрысөөн

Москвада болоһон эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна гурбадахи конференцидэ Улан-Удын депогой солото машинист нүхэр Семён Дмитриевич Асеев хабаадалсаһан байна. Эб найрамдалай вахтада жагсаһан тус депогой машинистнууд нүхэр Асеевые Москва үдэшэхэдөө, үшөө ехэ амжалтануудые туйлахабди гэжэ мэдүүлһэн юм.

Тиин, эдэ машинистнууд амжалтаа улам арбидхан, паровозуудай техническэ скоростиие час соо нэгэ хахад—хоёр километрээр дээшэлүүлээ. Машинистнууд нүхэд Карнаков, Барташов, Мезенин, Соловьёв ба бусад паровозуудайнгаа зогсохо сагуудые нилээд хорооһоһоо гадна, үнэтэ түлишэ ехээр алмаһан байна. Тэдэнэр локомотивуудаа техническэ һайнаар харууһалжа, графигай ёһоор жолоодоно.

Мүн тус депогой заһабарилгын цехын хүдэлмэришэд эршэтэй һайнаар ажаллана. Токарьнууд нүхэд Соловейкин, Таракановская, долбёжник нүхэр Набокин, строгальщик Оробец ба бусад халаанайнгаа нормо 150—200 процент дүүргэнэ.

Ж. Борисов.



БМАССР-эй XXV жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэмбын фабрикын сновальщица Антонина Токарева хододоо амжалтатайгаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэнэй бүтээһэн продукци һайн шанартай байдаг юм. Нүхэр Токарева үдэрэйнгөө даалгабариие 160 гаран процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Антонина Токарева өөрынгөө туһалагша Вера Саньтеватай сновальна станок дээрэ хүдэлмэрилжэ байна.

А. Мантаевай фото.

400 мянган түхэригэй продукци нэмэжэ гаргахань

«Труд» гэжэ олзоборилгын артелиин гэшүүд Сталинска Конституциин Үдэрые ажалай амжалтануудаар угтаа. Эб найрамдалай вахтада жагсаһан энэ артелиин коллектив валовой продукци гаргаха жэлэйнгээ үйлэдбэриин программые болзорһоонь нэгэ һара урид дүүргээ. Нёдондо жэлэй энэ үетэй сасуулбал, 479 мянган түхэригэй продукци үлүү ехээр үйлэдбэрилһэн байна. Продукциин өөрын сэн нилээд химдаруулагдаа. Тингэжэ, үнгэрһэн 9 һарын туршада 175 мянган түхэриг түсэбһөө гадуур нөөсэлэгдөө.

Ноябрь һарын дүнгөөр социалистическэ мүрысөөндэ нүхэр Пшеничниковэй хүтэлбэрилдэг хабтаһалалгын цехын коллектив түрүү һуури эзэлһэн байна. Тус цех жэлэйнгээ түсэб ноябриин 5-да дүүргэһэн байгаа. Тингээд, дахин нэгэ һарын даалгабари 137,7 процент хүрэтэр дүүргээ.

Социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан мастернууд нүхэд Бутакова, Спирин, Мальцева, Колесников болон бусад һарынгаа даалгабариие 160 — 225 процент дүүргэжэ, социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн байха юм.

Малгайн ба оёдолой цехүүд мүнөө 1952 оной программа дүүргэжэ эхилээ. Нүхэр Г. Михайловагай хүтэлбэрилдэг уранһайханаар оёлгын бригада ноябрь һарынгаа даалгабариие 53,6 процентээр үлүүлээ. Оёдолшод-стахановецууд нүхэд Буторина, Пермогаева, Сафронова, Максимова, Брюхова болон бусад өөһэдынгөө баян дүй дүршэлые залуу хүдэлмэришэдтэ дамжуулан, тэдэнэрые уран гоёор оёхо мэргэжэлдэ һургана.

Сабхишан-стахановецууд нүхэд Воротников, Кузьмин, Копылов, бүтүү малгай оёдог мастернууд нүхэд Дёмина, Честных, Иванова гэгшэд мүн лэ эрхимээр хүдэлмэрилдэг түрүү хүнүүд болонхой.

Мүнөө тус артелиин гэшүүд ажахын жэлэй эсэс хүрэтэр 400 мянган түхэригэй продукци нэмэжэ гаргахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Н. Николаева.

Слесариин уялга

Би слесареэр 21-дэхи жэлээ хүдэлмэрилжэ ябанаб. Дүй дүршэлтэйшье болонхойб, олоншье мэргэжэлдэ һурааб.

Судно заһабарилгын заводой механическа цехын слесареэр нилээд олон жэлдэ хүдэлмэрилхэ зуураа, даалгабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэжэ, социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябанаб. Даалгабаряа һара бүри 180—210 процент дүүргэнэб. Энэ хадаа миниин олон жэлдэ слесареэр хүдэлмэрилжэ, дүй дүршэлтэй болоһоноймни ашаа мүн. Мүнөө жэлэйнгээ түсэб найма һарын туршада дүүргээд, 1952 оной программаар ажаллажа байнаб.

Үни удаанай хүдэлмэрилжэ, дүй дүршэлтэй болоһоной ашаар VI разрядай слесарь болонхойб.

Сталинска Конституциин һайндэрые ноябрь һарынгаа даалгабари 150 процентһээ доошо бэшэ дүүргэжэ угтаха уялга абаа һэм. Тиин, даалгабаряа 180 процент дүүргээб. Энэ жэлэй туршада уралан нарижуулха дүрбэн дурадхал оруулааб. Дурадхалнуудни заһабариин хүдэлмэридэ хэрэглэгдэжэ, энэ хүдэлмэриин темпые хурдадхаһан байна.

Ажалай үндэр амжалтатайгаар шэнэ жэлые угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ жагсажа, декабрь һарынгаа даалгабариие 200 процентһээ доошо бэшэ дүүргэхэ уялга абаад, мүнөө хүдэлмэрилжэ байнаб.

В. Р. Минин, Улан-Удын судно заһабарилгын заводой механическа цехын слесарь-стахановец.

Шэнэ гэрнүүдые барина

Түмэрзамшадта гэр байрануудые шэнээр бариха, хуушануудынь һэльбэн заһабарилха талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Гансахан ноябрь һарын туршада эрхим шанартайгаар баригдаһан аад, хэ... шаагаар хүреэлэгдэһэн наймаан гэр паровозно машинистнуудай индивидуальна мэдэлдэ үгтөө. Мүнөө түмэрзамшадта гэр байрануудые барилга үргэлжэлһөөр.

Модошо дархашуул нүхэд Кирилл Матвеев, Иван Шахматов, пеэшэншэн Калачёва ба бусад үдэрэйнгөө даалгабариие 150 — 200 процент хүрэтэр дүүргэн, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлнэ. Мүнөө нүхэд Шахматовай ба Буровай барилгын бригаданууд Онохойн станциин хүдэлмэришэдтэ залгалеетай шэнэ гэрнүүдые барижа байна.

Сталинска Конституциин һайндэрэй ба И. В. Сталинай түрэһэн үдэрэй хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, барилгашад нилээд амжалтануудые туйлана.

В. Александров.

Түүхэй эд элбэгээр бэлэдхэхэ

Бурмонкоопсоюзай бэлэдхэлэй системын органууд хүдөө ажахын продуктнууд ба түүхэй эдүүдые бэлэдхэхэ жэлэй түсэбые энэ оной ноябриин 20-ной байдалаар 109 процент дүүргэһэн байна. Тингэжэ, 8 миллион 366.800 түхэригтэ бэлэдхэл хэхэ байһан аад, 9 миллион 159.400 түхэригтэ бэлэдхээ. Бэлэдхэгдэһэн продуктнуудай тоодо 13 дэн арбаад мянган пүүд мяхан, загаһан, хартаабха, һамар, мёд, ж... мэс гэхэ мэтэнүүд бии.

Зэдын (түрүүлэгшэнь нүхэр Фролов), Закаменай (түрүүлэгшэнь нүхэр Бабалаев) аймпотребсоюзууд... коллективүүд хүдөө ажахын продуктнуудые ба түүхэй эдүүдые бэлэдхэлгээр социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэн, колхозниг... дунда агитационно-ойлгууламж... хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһан... ашаар түсэбүүдээ 200—300 процент... дүүргээ.

Д. Колмаков.

Эршэтэйгээр ажаллана

Улан-Удын пристаниин хүдэлмэришэд ерэхэ жэлэйнгээ навигациин сезондо эршэмтэй бэлэдхэжэ байна. Тус пристаниин коллектив арадай сүүдүүдэй һунгалтын үдэрэй дэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, транспортёрнуудай заһабарилгые болзорһоонь нэгэ һараар урид дүүргэхэ гэһэн уялга абаа.

Социалистическэ мүрысөө... шалгарһан, түрүү механизаторнууд нүхэд Минулин, Серебренников, Львова ба бусад хүдэлмэришэд үдэрые ниитаруулжа, халаанайнгаа даалгабари 200 — 250 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Тэдэнэй жэшээ... халан абагшад олошорж байна.

А. Коротаева.

Пайщигуудай суглаанһаа

Байкало-Кударын аймагай сельпонуудай ба рыбкоопуудай пайщигуудай суглаанууд үнгэргэгдэжэ байна. Һаяхан Оймурскэ рыбкоопой пайщигуудай суглаан болож... правлениингээ түрүүлэгшэ нүхэр Нелюбинэй тоосоото элидхэл зүбшэн хэлсэбэ.

Пайщик нүхэр Баженов иигэжэ хэлэбэ: «Манай рыбкооп тоосоото үе соогоо пайщигуудайнгаа найдабариие гүйсэд дүүргэжэ шадаагүй. Нүхэр Нелюбин пайщигуудта шу... хала хэрэгтэй эд бараа элбэ... ехээр асаржа, худалдаа байһ... һайнаар эмхидхэхын орондо өөр... гөө хубиин хэрэг хараад лэ, һ... сохижо, загаһа агнажа ябад... Тиимэһээ, магазинуудта, тог... доһон ассортиментын ёһоор эд... раан байдаггүй. Үнгэрхэдөө, С... хая гэжэ посёлогой магазин... хоёр неделиин туршада даб... байгаагүй, ерэһэн һайн һайн... бараа танил талада үгэдэг, д... ратайдаа магазинаа нээдэг, зар... даа оройдооһье нээлэггүй уш... нууд олонто үзэгдэдэг. Тиин, эд... раанай эрьесын түсэб һарад... 85—90 процент дүүргэгдэнэ». һү... лээрнь пайщигууд нүхэд Фило... Чирков ба бусад рыбкоопой т... рүүлэгшэ нүхэр Нелюбин ба т... нэй орлогшо нүхэр Шильни... гэгшэдэй хүдэлмэриие эрад ш... гаар шүүмжэлээ.

Тоосоото элидхэл тушаа хэ... 13 пайщигууд үгэ хэлэжэ, ду... дуудануудынь элирүүлээд, пай... гуудай найдабариие нүхэд Не... бин ба Шильников гэгшэдэй д... гэжэ шадаагүй дээрэһээ тэдэ... хүдэлмэриһөөнь гаргаха гэжэ ш... дэһэн байна.

Д. Данилов.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ ЗӨӨРИИЕ САХИН ХАМГААЛГА— СОВЕТСКЭ ХУУЛИ ЁҺОНОЙ ШУХАЛА ЗОРИЛГО МҮН

Ленин, Сталин хадаа социалистическэ зөөриие бүхы хэмжээгээр сахиха ба бэхижүүлхэ ябадалай, тэрээндэ али бүхы гар хүрэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлэй тон шухала тухай нэгэнтэбэшэ зааһан байна. Бүгэдэ-арадай зөөриие, гүрэнэй зөөриие нарин хёрхоор сахин хамгаалхыень хүдэлмэришэд, тариашад ба бүхы ажалшадые уриалан, 1917 ондо В. И. Ленин иигэжэ хэлээ һэн: «Газар, тариан, фабрика, зэр зэбсэг, продукт, транспортые нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр гамнагты, хамгаалагты—эдэ бүгэдэ мүнөөнһөө хойшо бүхы дээрэ танай, ниигэ-арадай зөөри болохонь». (Зохёолнууд, том 26, нюур 266). «Мүрысөө яажа эмхидхэхэб?» гэһэн статья соогоо В. И. Ленин иигэжэ бэшээ һэн: «Баяшуул ба жүүлигүүд, энэ—нэгэ медалиин хоёр талань гээшэ, энэ—капитализмын тэжээжэ тарғалуулһан хубалзануудай хоёр янзань гээшэ, энэ—социализмын гол дайсадынь гээшэ, эдэ дайсалые бүхы арад зоной тусхай харуул доро абаха хэрэгтэй, социалистическэ обществын дүримүүдые ба хуулинуудые тэдэнэй зааханшье эбдээ һаань, тэдэниие хайра гамгүйгөөр хэһээхэ хэрэгтэй. Энэ талаар алибаа һуладалга, алибаа гүйбалга, алибаа сэльхэлэй уяралга хадаа социализмын урда айхабтар ехэ гэмтэ ябадал болоно». Энээн тухай хэлэхэ зуураа, Владимир Ильич болбол гүрэнэй зөөриие хулгайлха ябадалые Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин туйлалтануудта сэхэ хоролололго гэжэ тоолодог байгаа. Арадай зөөриин улам ехэ болохо бүринь гүрэнэй материальна ресурснуудые нөөсэлгэ дээшэлхэ, советскэ байгуулалтын экономическа үндэһэ һууриин ургаха ба бэхижэхэ бүринь гүрэнэй зөөриие арщалан хамгаалхын түлөө тэмсэл улам шанга болодог байгаа.

Тогтоһон сагһаа хойшо манай советскэ гүрэн социалистическэ зөөриие хулгайлха ябадалтай эбсэшэгүй хатуу тэмсэл ябуулна.

Сталинска табанжэлнүүдэй үедэ бүхы фронтнуудаар социализм дэлгэрээн добтолгые таһалдуулха гэжэ дайсан ангинууд али болохоор оролдоһон юм. Тэдэнэр хадаа социалистическэ зөөри хулгайлха ябадалые ангиин эсэргүүсэлтын эгээн хурса формонуудай нэгэн болгон хэрэглэһэн юм.

Гүрэнэй, общественнэ зөөри урин хулгайлжа, социалистическэ байгуулалтада һаад, түбэг ушаруулхые һэдэһэн этэгээдүүдтэ эсэргүүгээр хатуу хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэй болоһон байна.

Тиимэ хэмжээн хадаа 1932 оной августын 7-до гаргагдаһан түүхэтэ хуули мүн болоно. Энэ хуули болбол общественнэ, социалистическэ зөөриие ойроо хүртэшэгүй нангин зөөри гэжэ тунхаглаһан, арадай зөөриие хулгайлһанай түлөө буудан алаха ба имагтал зарим ушарта 10 жэл түрмэдэ хааха гэжэ тогтооһон байна. Энэ хуулиин удхашанар тухай нүхэр Сталин иигэжэ хэлэһэн байна: «Энэ хуули хадаа революционно хуули ёһоной үндэһэ һууринь болоһон ба тиимэ болохолоороо манай үедэ революционно хуули ёһоной гол анхарал оролдолгонь али нэгэн ондоо юумэндэ бэшэ, харин общественнэ зөөриие сахин хамгаалгада байна». (Ленинизмын асуудалнууд, 10-дахи хэблэл, нюур 509). Нүхэр Сталинай эдэ үгэнүүд мүнөөшье хүрэтэр удхаяа гээгээгүй.

Социалистическэ зөөриие СССР-эй экономическа үндэһэ һууринь гэжэ баталһан СССР-эй Сталинска шэнэ Конституци болбол социалистическэ зөөриие бэхижүүлхэ хэрэгтэ шиидхэхы үүргэ дүүргээ. СССР-эй Конституци общественнэ социалистическэ зөөридэ шууд сэхэ хамаадаха хэдэн дүримые батадхана. Конституциин 4-дэхи статья соо СССР-эй экономическа үндэһэ һууринь болоһон социалистическэ зөөри тухай хэлэгдэнэ, тиихэдэ 131-дэхи статья — тэрэниие нангин ба ойроо хүртэшэгүй гэжэ соносхоод, тэрэниие гамнахыень ба бэхижүүлхыень граждани бүхэниие уялгална. Ниитын социалистическэ зөөридэ хоро хүргэһэн хүнүүд арадай дайсад мүн. Ушар иимэһээ социалистическэ зөөриие хулгайлһан нюурнууд манай хуулиин ёһоор хатуугаар хэһээгдэдэг байха юм.

Социалистическэ гүрэнэй гол зорилгонуудай нэгэниинь хадаа социалистическэ зөөриие хулгайшадһаа ба арадай нангин эдлэлые үригшэдһөө хамгаалха ябадал болоно. Үнэн сэхээр ажаллахын орондо, гүрэндэ хоро хүргэдэг, ниитын зөөриие үрилэг зонууд социалистическэ общество дотор тэсэшэгүй юм.

Мүнөө үедэ гүрэнэй зөөриие хамгаалха тухай асуудал онсо удхашанартай болоо. Ушар иимэһээ «гүрэнэй ба общественнэ эд хогшолые хулгайлһанай түлөө уголовно харюусалга тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ 1917 оной июниин 4-дэ абтаһан байна. Энэ Указ хадаа социалистическэ зөөри — советскэ байгуулалтын экономическа үндэһэ һуури тухай парти ба правительствын хандуулдаг анхарал оролдолгын шэнэ гэршэ болоно. Энэ Указай политическэ гол удхашанарынь хадаа социализмһаа коммунизмда шэлжэн орохо үедэ гүрэнэй зөөри хулгайлгые, тэрээндэ гар хүрэхэ ябадалые бүримүһэн усадхаха гэһэн ябадал болоно. Тус Указай экономическа гол удхашанарынь хадаа коммунизмын асари ехэ барилгануудые бүтээлгэдэ шухала хэрэгтэй эд зөөринүүдые гамтайгаар гаргашалха ябадал болоно.

Советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые бэхижүүлхын түлөө арадай судьянар саг үргэлжэ оролдоно. Большевистскэ партиин ба арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталинай заабаринуудые бэелүүлэн, арадай сүүдүүд хадаа гүрэнэй зөөриие үригшэдтэ ба хуулинуудые эбдэгшэдтэ эсэргүү хүсэтэ сохилтонуудые Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ хэһэн байгаа.

Дайнай хойто тээхи үедэ арадай сүүдүүд хадаа Советскэ хуули ёһые бэхижүүлхэ талаар, советскэ гүрэн дотор хулгайлха ябадалые бүримүһэн үгы хэхын түлөө ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Энээниие СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1947 оной июниин 4-нэй Указ дүүргэлтэ болгохо талаар 1951 оной 3-дахи квартал соо манай Бурят-Монголой республикын арадай сүүдүүдэй хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүд дээрэһээшье эли тодоор хаража болоно. Эдэ дүнгүүдһээ харахада, социалистическэ зөөриие хулгайлха ябадал кварталһаа квартал бүхэндэ үсөөрнэ. Энэ хадаа манай ажалшадай ушар ёһо мэдэлгын дээшэлһэниие, манай арад зоной дунда партийна ба советскэ организацинуудай ябуулдаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин һайжарһаниие харуулна. Арад зониие хүмүүжүүлхэ талаар арадай сүүдэй приговорнүүд ехэхэн үүргэ дүүргээ.

Гүрэнэй зөөриие хулгайлһанайнгаа түлөө сүүдлэгдэһэн гэмтэд хадаа капитализмын ёһо заншалһаа, советскэ мораль ба социалистическэ обществын ёһо гуримда харша үзэлнүүдһээ хүсэд хахасаагүй байна. Ушар иимэһээ хуушанай барга бүдүүлиг үзэлнүүдтэй эрид тэмсэл ябуулха шухала болоно. Хулгайлха ябадалтай тэмсэл хадаа сүүд ба прокуратурын, гүрэнэй, кооперативна ба бүхы ниитын органуудай шухалын шухала зорилго мүн.

Ушар иимэһээ Советскэ сүүдэй урда ехэхэн зорилго табигдана. Тэрэ хадаа Эхэ орондоо, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ байха үзэл бодолоор, советскэ хуулинуудые хэлбэришэгүйгөөр сахихаар граждании бүхэниие хүмүүжүүлхэ ёһотой.

Советскэ юстициин хүдэлмэрилэгшэд гүрэнэй хүдэлмэриин тон шухала газарта табигданхай.

Тиимэ ушарһаа, арадтаа үнэн сэхээр алба хэхэ, советскэ гүрэнэй интересүүдые шаламар бэрхээр хамгаалха гээшэ советскэ юристнүүдэй нэрэ хүндын хэрэг болоно.

А. Егоров.
М. Хамхеев.

МАЛАА ДУЛААН БАЙРАНУУДТА, САДХАЛАНААР ҮБЭЛЖҮҮЛЭЭ

Оролдосо ехэтэй хонишон

...нын сомоной Сталинай нэ... колхозой хонишон, комсо... Ханда Базарова гэгшэ Хэ... аймаг дотор эрхим хони... жэ суутай юм.

...рэгшэ жэлдэ нүхэр Базарова ... хонидые тобир тарганаар ... оруулһан, абаһан түлнүүдээ ...огүйгөөр түлжүүлһэн байна. ...най үедэ бэлшээрнингээ га... бөөр хэрэглэн, хонидоо һай... таргалуулаа.

...ин ажал хүгжөөхэ табан жэ... түсэбые гурбан жэл соо дүүргэ... онин бүриһөө 3,5 килограмм ... хайшалха уялга нүхэр База... абаһан байна. Залуу хонишон ... Базарова абаһан уялгаяа ...хын тулада бүхы шадалаараа ...оно. Хонидой тоо толгой оло... улха шухала удхашанартай ...ой кампаниие һайнаар үнгэр... уу гаран эхэ хонидые искусст... ор ороондо оруулаа. Тиихэдэ ...элгые һайнаар үнгэргэхын ... нүхэр Базарова хонитоо ...хэ үбһэ, соломо ба бусад тэ... бултыень газаагаа шэрэжэ ...һан байна. Хонидоо олошо...һаа гална, метизани хэжэ, ...ыень һайжаруулха хүдэлмэри ...эгдэжэ эхилэнхэй.

...банжэлэйнгээ түсэбые гурбан ... дүүргэжэ шадахамнай лаб... тэжэ комсомолка Базарова ...нэ.

Б. Шаралдаев.

Занятияа һалгаряагүйгөөр үнгэргэнэ

...нгын аймагай Тельманэй нэ... колхоздо колхознигуудай ...еринарна гурбан жэлэй кур... занятинууд таһалгаряагүйгөөр ...гдэнэ. Ажал хүдэлмэриһөө ...гүй 50 колхознигууд энэ ...а һуралсана. Тэрэ тоодо нэ... жэлэй курсада 20 хүн, ...хи жэлэйхидэ 30 хүн һурал... байна. Энэ курсые колхозой ...хи зооветучастогай зоовете... мэргэжэлтэд Дондоков, ...ев гэгшэд хүтэлбэрилнэ. Тэ... группа бүхэндэ 6—6 заняти ...өө. Курсануудта һурагшад ...һаа таһарнагүй, һайнаар һу... Нүхэд Дондоков, Ломбоев ... ээлжээтэ занятинуудтаа ...р бэлэдхэжэ, ойлгосотойгоор, ...олтойгоор үнгэргэдэг байна. ...шэлэн Ворошиловай нэрэмжэ... колхоздо нүхэр Григорьевой хү...лдэг зооветеринарна кур... занятинууд таһалгаряагүй... үнгэргэгдэнэ.

В. Бадашкеев.

Малайнгаа үбэлжэлгэдэ муугаар бэлэдхээ

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй дутагдалнуудые дары усадхажа, ниитынгээ малда дулаан ба садхалан үбэлжэлгэ хангахые партиин областной комитедэй VI пленум колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө эриһэн байна. Гэхэтэй хамта, Заиграйн аймагай Верхне-Талецка сельсоведэй Маленковой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Дондуков, партийна организациин секретарь нүхэр Бадмаев) малай үбэлжэлгын үнгэрэгшэ жэлэй хүндэ байдалһаа, тэжээлээр дутаһан ба муугаар харууһанһан дээрэһээ малаа олоор үхүүлһэн, турааһан ябадалһаа ямаршье тобшолол хээгүй байшоо. Эгээл тиимэһээ тус колхоз мүнөө жэлдэ малайнгаа үбэлжэлгэдэ тон муугаар бэлэдхэһэн, малдаа хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлдээгүй байха юм.

Мүнөө ниитынгээ малые үбэлэйнь байрада оруулха саг ерэнхэй. Гэбэшье, энэ колхоз малдаа дулаан, типовой байрануудые түхеэрээгүй, залуу үхэрнүүдые үбэлжүүлхэ байрагүй юм. Тэрэшэлэн малшадта культурно-ажабайдалай һайн услови байгуулхын түлөө колхозой хүтэлбэрилэгшэд ямаршье анхарал хандуулнагүй. Холын фермэнүүдтэхи малшадынь хүйтэн гэрнүүдтэ байдаг.

Мүнөө жэлдэ Маленковой нэрэмжэтэ колхоз тон бага үбһэ хуряаһан байна. Бэлэдхэһэн үбһэниичь хаанашье хүрэхэгүй юм. Иимэ бэрхэшээлтэй байдал мэдэбэшье, колхозой правлени нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө хэмжээ абанагүй. Тэжээл бэлэдхэлэй тусхай бригада бүридхэглөөгүй, набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ түсэб дүүргэгдээгүй байха юм. Хагла сабшажа ба соломо суглуулжа, нэмэлтэ тэжээл бэлдэхэ аргатай байбашье, колхозой правлени иимэ хүдэлмэри эмхидхэнэгүй. Үшөө 100 гаран гектарайнь соломо һүрилэгдөөгүй зандаа хэбтэнэ.

Тэжээлэй балансын ёһо тэдыгээр табигдаһан тула тэжээлынь мүнөөнһөө гамгүйгөөр гаргашалагдажа эхилээ. Тэжээл харууһалгын ба гаргашалгын хойноһоо ямаршье хиналта харуул тогтоогдоогүй. Эгээл тиимэһээ мүнөө 36 центнер үбһэн нишэ тиишээ үригдэжэ дууһаһан байна. Тиихэдэ шэнэ түл абахын тула байранууд оройдоо бэлэдхэгдээгүй байһаар. Тон олон малынь туранхай байбашье, нэмэлтэ тэжээбэридэ табигданагүй. Һүнэй-товарна фермые даагша нүхэр Бадмаев (партийна организациин секретарь) малай үбэлжэлгын иимэ ехэ дутагдалнуудые усадхаха эрид хэмжээнүүдые абахын ба малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхын оронда үшөөнэй агнажа ябашанхай.

Ниитынгээ малай тоо толгойе олошоруулхын түлөө колхозой хүтэлбэрилэгшэд оролдоногүй. Хонидой ороонной кампаниие тон муугаар ябуулна. 1486 толгой хони ороондо оруулха байгаа һаа, ноябриин 20 болотор оройдоо 670 хони ороондо оруулаа. Тэрэшэлэн үнеэдэй ороонной кампани муугаар үнгэргэгдөө.

Эдэ бүхы баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, мал харууһалгын урданай буруу методһээ тус колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй үшөө хахасаагүй, малай үбэлэй бэлшээридэ мүнөө хүрэтэрөө найдадаг байһыень гэршэлнэ. Тиимэһээ Заиграйн аймагай хүтэлбэрилхы организацинууд Маленковой нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй малжалаа ямараар хүтэлбэрилжэ байһаниие дары шалгажа, энэ колхоздо ёһотой гурим журам тогтоохо ба ниитын малажал хүгжөөхэ эрид хэмжээнүүдые колхознигуудтай хамта абаха ёһотой.

О. Николаев.

Үбһөө ондоо тээшэнь худалдажархёо

Кяхтын аймагай Усть-Киранай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз недондо ниитынгээ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэжэ шадаагүй ба дулаан байра хангаагүй дээрэһээ олон малаа гарзалуулһан байгаа. Тиигэбэшье, энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ алдууе мүнөө жэлдэ дахин дабтажа, малай үбэлэй бэлшээридэ найдажа байха юм.

Мүнөө жэлдэ тэжээл бэлдхэхэ түсэбөө оройдоо 49 процент дүүргэһэн болобошье, колхозой түрүүлэгшэ П. Чибаков хүдөө ажахын артелиин Уставые бүдүүлигээр эбдэжэ, колхознигуудай хамтын суглаанай зүбшөөлгүйгөөр городой организацинуудта 300 центнер үбһэ худалдажархиһан байна.

Үбэлэй түрүүшын хүйтэн үзэглэжэ, малаа дулаан байрануудта оруулха саг ерээ. Гэбэшье, малаа дулаан байрануудаар тус колхозой хангаагүй ба хуушан даа хоройнуудыень һэльбэн заһажа дууһаагүй дээрэһээнь мүнөө олон малынь газаа хонодо.

Ниитын малые бардам хүрэхэ тэжээлээр ба дулаан байрануудаар хангалгада харюусалгагүйгөөр хандаха ба хүдөө ажахын артелиин Уставые бүдүүлигээр эбдэхэ ябадалые энэ колхоздо усадхаха саг тулаа.

В. Жигжитов.

ҮРҺЭ ХААЛГЫЕ ХЭДЫ БОЛОТОР УНЖАГАЙРУУЛХА ЮМ?

...райн аймагай колхозууд мү... жэлдэ оороһото культуранууд бэшэ ургаса ургуулаа. Тэ...шаар таряа тушаалгаар гү... болзорһоо үрид тооһоһон юм. Мүн ерэхэ жэлэй тарилгэдэ хэрэгтэй үрһэнэй фонд, мүн ...ой болон ниитын бусад фонд... хааха дүүрэн арга боломжо...ноһон байгаа. Аймагай тү... колхозууд энэ арга боломжоёо хэрэглэжэ, үрһэнэй фонднуу... байгуулаад, колхознигуудай үдэртэ нилээд ехэ таряа ху... байха юм. Жэшээнь, Орд...зын (түрүүлэгшэнь нүхэр ...), XVIII партсъездын (тү...энь нүхэр Ержении), Ма... (түрүүлэгшэнь нүхэр Ден...) нэрэмжэтэ колхозууд таряа ...аар гүрэнтээ эгээн түрүүн ... үрһэнэй фонд хаалгые түр... дүүргэжэ, колхознигуудай ... үдэртэ ехэ таряа хубаагаа. ...эй хамта, ерэхэ жэлдэ үндэр ... хуряахын түлөө эндэхи за... колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ... анхарал хандуулнагүй, үрһэ ... тон ехээр унжагайруулжа ... юм. Аймагай колхозууд үрһэ ... түсэбөө декабриин 1 болотор ... 66,2 процент дүүргэһэн ... Үрһэ хаалгые бүришье хан... гөөр ябуулдаг колхозууд ... нилээд олон. Жэшээнь, Кага... Молотовой нэрэмжэтэ, ... Брянска сельсоведэй Лени... нэдо Курбын сельсоведэй ... нэрэмжэтэ колхозууд үр... түсэбөө хахадтайшье хүр... байһаар. Эдэ колхозууд үр... ые ямар шалтагаанһаа ...ээр унжагайруулнаб? Имаг... сэбэрлэлгые хүсэд һай... эмхидхэдэггүй, энэ шухала хү... колхознигуудые олоор ...гүй ба таряа сэбэрлэлгын машинануудые дүүрэн хүсөөрнь, бултыень хэрэглэдэггүй дээрэһээ тэрээниие таһалдуулжа байна. Жэшээнь, Карл Марксын, Дээдэ-Ильгын сельсоведэй Сталинай, Старо-Брянска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай тогууд дээрэ сэбэрлэгдээгүй нилээд ехэ хэмжээнэй тарян, таряа хуряалгын үеһөө хойшо мүнөө хүрэтэр хэбтэжэ байдаг. Тиихэдэ «Улаан-Эрхирик», Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд таряа сохилгоёо мүнөө хүрэтэр дүүргээдүй. Страховой фонд хаалгын угаа ехэ удхашанартай байһаниие мэдэжэ байбашье, аймагай олонхи колхозууд тэрээниие хаадаггүй заншалтай. Тэрээнһээ байтагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Ботев страховой фонд байгуулхаһаа сэхэ арсажа, хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэнэ.

Аймагай колхозууд тэрэшэлэн хартаабхын үрһэ хаалгые таһалдуулна. Энэ шухала культурын үрһэ хааха түсэб декабриин 1 болотор оройдоо 37,6 процент дүүргэгдээ. Тиихэдэ, Кагановичын, Энгельсын, Сталинай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд тарилга хэхын тула 300—600 центнер хартаабхын хүрэнгэдэ хэрэгтэй байгаашье һаа, оройдоо 60—80 центнер хүрэнгэ хаагаа. Улан-Удэ городой ажалшадые, промышленна предприятинуудые, эдеэ хоолой организацинуудые хартаабха, овощоор тэрэ хангаха үүргэтэй. Теэд эдэ культурануудай үрһэ хүрэнгэ хаалгые иимэ хангалтагүйгөөр тус аймагай дүүргэжэ байхань тэсэшэгүй байна. Хартаабхын хүрэнгэ хаалгые хурдадхахын түлөө хэншье оролдоногүй гэхэдэ эндүү болохогүй. Хартаабхын хүрэнгөөр дутамаг колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд бусад колхозуудһаа, хүдэлмэришэд, албахаагшад ба колхознигуудһаа, мүн тэрэшэлэн хартаабхаар баян Кабанскын, Байкало-Кударын болон бусад аймагуудһаа хартаабха худалдан абалга эмхидхэжэ, үрһэнэйнгөө фондые хүсэлдүүлхэ зэргэтэй байгаа. Гэбэшье, энээн тушаа хэншье бодомжолногүй, аймагай хүдөө ажахын таһагшье колхозуудта тиимэ дурадхал оруулнагүй.

Заиграйн аймагта үрһэ хаалгын ябасые хараад үзэхэдэ, энэ шухала хэрэгтэ эндэхи колхозуудай ба хүтэлбэрилхы организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд анхаралаа хандуулнагүй, тэрээниие зүндэнь орхижорхиһон гү, али харюусалгагүй нюурнуудта даалгажархиһан байха юм.

Аймагай хүдөө ажахын таһагай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Перевалов, Метляев болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үрһэ хааха тухай хооһон хөөрэлдөөгөө орхижо, энэ шухала хүдэлмэриие ёһото большевистскээр, түргэн темпээр ябуулха уялгатай. ВКП(б)-гэй Заиграйн айком ба аймгүйсэдком болбол урьһаар гүрэнһөө үрһэ абажа һурашаһан зарим гээгдэнги колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй буруу һанал бодолые хубилгахын түлөө шууд тэмсэхэ, колхоз бүхэнэй өөрын үрһэ ба страховой фонднуудые хааха ябадал эмхидхэхэ зорилготой. Имагтал эмхидхэлэй хүдэлмэриие шангаар табяад байбал, ерэхэ жэлэй үндэр ургасын үндэһэ һуури болохо эрхим шанартай үрһэнэй фонд хаалга амжалтатайгаар түгэсхэгдэхэ байна. Заиграйн аймагай колхозууд оороһото культурануудай ба хартаабхын эрхим шанартай, кондиционно үрһэ хүсэд хүрэхэ хэмжээтэйгээр хааха яһала арга боломжотой.

С. Дашиев.

ИВОЛГЫН АЙМАГТА

ГАХАЙН ТҮРҮҮ ФЕРМЭ

Оронгын сомоной «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденто «Мартын 8» колхозой гахайн товарна фермэ аймагай түрүү фермэнүүдэй нэгэниинь юм.

Энэ фермын хүдэлмэрилэгшэд мүнөө жэлдэ гахай үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб 145 процент дүүргэжэ, ехэ амжалта туйлаба. Эрхим гахайшан Мария Якобенко эхэ гахай бүриһөө 10 поршоонхо абанхай

ЭРХИМ ҺААЛИШАН

Аймагай һаалишадай дундахи социалистическэ мүрысөөндэ 17-дохи партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Тамара Орлова 1-дэхи һуури эзэлээ. Тэрэ хадаа даабарита үнеэн бүриһөө 1530 литр һү һааһан, тугалнуудаа бултыень түлжүүлһэн байха юм.

Мүн нүхэр Орлова «Негритянка» гэжэ үнеэнһээ 2500 литр һү һаажа, аймаг дотоороо рекорд туйлаба.

ОЛОН ЖЭЛЭЙ БОЛЗОРОЙ ЗЭЭЛИ

Аймагай колхозууд томо үүлтэрэй мал абаха ба малай типовой байрануудые барихын тула энэ жэлэй 1-дэхи кварталай соо 385 мянган түхэригэй зээли гүрэнэй банкһаа олон жэлэй болзороор абаба. Жэшээлхэдэ, «Майн нэгэн» колхоз 51400 түхэриг зээли абаад, тэрэ мүнгөөрөө 20 мериное хуса, томо үүлтэрэй 38 хашараг, 31 гахай абаа.

УНШАЛГЫН БАЙШАНГУУДЫЕ ДААГШАДАЙ СЕМИНАР

Аймсоведэй гүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй таһаг уншалгын байшангуудые даагшадай семинар үнгэргэбэ. Семинарта хабаадагшад коммунизмын агуу ехэ барилганууд тухай, малай үбэлжэлгэ тухай, хүдөө нютагуудта хүүгэдэй ном тараалга, естественно-научна эрдэм һургаал дэлгэрүүлгэ, ханын газетэнүүдые ба «дайшалхы хуудаһануудые» гаргалга тухай лекцинүүдые шагнаһан байна.

ВЫСТАВКЭДЭ ХАБААДАЛСАБА

Гурульбын долоонжэлэй һургуули (директорынь нүхэр Загузин) аймагай хүдөө ажахын выставкэдэ харуулагдаба.

Тус һургуулиин һурагшад зунайнгаа амаралтын үедэ 2800 ажалта үдэр олоһон байха юм. Тэдэнэр 35 гектар сабшалан сэбэрлэһэн, 34 центнер үтэгжүүлгэ суглуулһан, 1023 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэһэн, полинууд дээрэһээ 280 центнер таряа зөөһэн ба бусад олон хүдэлмэринүүдые хэһэн байна.

ХАНЫН ГАЗЕТЭНҮҮДЭЙ БА «ДАЙШАЛХЫ ХУДАҺАНУУДАЙ» ХАРАЛГА

«Красная Иволга» гэжэ аймагай газетын редакци декабрь һарын 1-һээ 25 хүрэтэр ханын газетэнүүдэй ба «дайшалхы хуудаһануудай» харалга үнгэргэжэ байна.

Тэрээндэ аймагай бүхы колхозуудай, предприятинуудай ба эмхи зургаануудай ханын газетэнүүд, «дайшалхы хуудаһанууд» харуулагдана.

Н. Бадмаев,
Л. Бондаренко.

Хүдөөгэй лектори

Хэжэнгын аймагай Чесанын сомоной хүдөөгэй клубай дэргэдэ хүдөөгэй лектори (хүтэлбэрилэгшэнь долоон жэлэй һургуулиин директор нүхэр Г. Рабданов) бии. Мүнөө лекторидо багшанар, врач, агроном болон бусад мэргэжэлтэд лекторнүүдээр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр колхознигуудай дунда лекцинүүдые саг үргэлжэ уншана. Жэшээнь, Сталинай нэрэмжэтэ ба «Коминтерн» колхозуудай колхознигуудай дунда естественно-научна, политическэ ба бусад темэнүүдээр 9 дахин лекци уншагдаа. Нүхэр Дымбилов «СССР-тэ коммунизм байгуулха тухай нүхэр Сталинай һургаал» гэһэн темээр лекци һаяхан уншаа. Тус лекцидэ нилээд олон хүн сугларжа, олон асуудал һураа. Мүн колхознигууд һони һонин темээр лекцинүүдые уншажа байхыень хүсэһэн байна. Колхознигуудай эрилтээр нүхэр Г. Рабданов коммунизмын агуу ехэ барилганууд тухай лекци бэлэдхээд байна.

Тус лекториин 10 гэшүүд жэлэй эсэс хүрэтэр гурба-гурбан лекци уншаха түсэбтэй. Лекториин түсэб соо малажалай эгээн холын гүүртэнүүдтэ лекци нэгэ хэдэн уншахаар хараалагдана.

Цэдэн ГАЛСАНОВ

СЭЛЭНГЫН ҺОНИНУУД

(Уранзохёолшын блокнодһоо)

2. ГАЛУУТА-НУУРАЙ ЭРЬЕДЭ

—Харыт, Галуута-Нуураймнай шахтын тосхон ямар ехэ, ямар гоё болоо гээшэб!—Иигэжэ сэлэнгээрхин омогтойгоор хэлсэдэг.

Мүнөөшье Шахтын урда бэеэр харгы дамжан үнгэрхэдэ, энэ нармай нахюу газарта урган гараһан тосхон ялархай толорхой татажа, хүнэй нюдэндэ баярай сог дэгжээнэ.

Һанаад үзэе: бүри һаяхан, арбаад жэлэй саанахана, Галуута-Нуурай хуудам байһан эрье дээрэ аталга түнхюур бариһан хүнүүд—советскэ геологууд ерээ һэн. Теэд мүнөө тэндэ ута гүнзэгы уурхайнуудай энгэр сэлиглэжэ, газар доогуур гайхамшаг хүсэтэ хүдэлгүүр механизмууд үрэмдэжэ, шулуун нүүрһэн дороһоо хаялан хүлгэдэг болоо. Һаяхан эндэ нүүрһэнэй комбайн гэжэ сэсэн оньһон машина абтаад, ашаглагдахаар хабсарагдан түхеэрэглэжэ байха юм.

Эндэ индустриальна хүдэлмэришэдэй гайхамшагта кадрнууд урган гараа. Үе залгамжалжа ерэһэн хуушанай горняк, ород арадай хүбүүн нүхэр Рыбак мүнөө табадахи шахтын начальник, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат; солото мастер татарин Каттыбаев мүнөө «Хүндэтэ шахтер» гэжэ нэрэзэргэдэ хүргэнхэй, бурят-монгол арадай дунда нэрэ түрэсэ суурхуулһан хүн; тиихэдэ һаяхан талын малшад ябаһан бурядууд Цыренов, Раднаев гэгшэд газар доро нүүрһэ түнхигшэдэй габьяата ехэ мэргэжэл шудалжа, Галуута-Нуурай уурхайн алдарта хүнүүдэй алтан тобъёг соо багтанхай... Эдэнэр бултаараа анда үүринэр шэнги хани холбоотойгоор ажаллажа, республикын нэрэ түрые нэмээлсэнэ.

Бидэнэр тус уурхайн управлениин начальнигай кабинет соо һуунабди: Горно техник-капитан Леонид Борисович Шахов шахтынгаа түрүү хүнүүд тухай үлэмжэ мээхэйгээр, тон дулаанаар хөөрэнэ. Хирэ-хирэ болоод лэ телефонойнгоо трубка абажа, тэдэнэйнгээ ажалай ябасые асуун тодорхойлно. Тииһээр байтар, хоёрдохи шахтын начальник нүхэр Лапаев орожо ерэбэ. Нюдэнэйнгөө булангуудта үлэ мэдэг энеэдэтэй, дунда зэргын наһанай үндэр бахалюун энэ хүн—хуушанай шахтёр, 1943 ондо, дайнай түлэг дунда, Галуута-Нуурай эрьедэ ерээ һэн.

—Минии ерэхэдэ нэгэ хэдэн бараагуудһаа бэшэ, эндэ тэндэ үндыһэн арканаудһаа бэшэ барилганууд гэжэ үгы байгаа һэн. А мүнөө харыт, юун гээшэб?!—гэжэ үргэн ехэ гарнуудаа дэлгэн, нүхэр Лапаев хүнхинэмэ дуугаар хөөрэнэ.

Нүхэр Лапаев найман жэл соо эндэ хүдэлмэрилхэ зуураа, хэдэн олон залуу шахтернуудые һурган хүмүүжүүлжэ гаргаа. Тэдэнь мүнөө бэеэ даанхай болоод, врубмашинистнууд, навалоотбойщигууд, органщигууд, крепильщигүүд ба бусад олон мэргэжэлнүүдые шудаланхай, ажалай бүтээсын эрхим жэшээнүүдые харуулжа ябанад.

— Зай, нүхэр Лапаев, шэнэ методнай хэр зэргэ ябажа байна гээшэб? — гээд начальник Шахов ябуud асуугаад, сэхэ урдаһаань хараад һууна.

— Эрхим һайн! — гэжэрхёод, Лапаевынь нюдэнэйнгөө булангуудта мүнөөхи энеэдээ гаргаад орхино.

Хуушанай хоёр горнягуудай хурса нюдэдэй хананги харасанууд ойро зуурхана уулзаад, нэгэн тээшээ шэглэн ошобо хаяа гэхээр. Тэдэнэй сэдьхэл мүнөө газар доро, уурхай тээшэ, шахтёрнуудай нэгэн жэгдэ ажалай ябасада хандуулагдана.

Манай орсной түрүү шахтануудта үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоһон шэнэ олон арга—цикличнэ метод мүнөө жэлһээ захалжа тэдэнэр шудалаа юм. Энэ онобшотой арга методые Галуута-Нуурай уурхайда нэбтэрүүлэн хэрэглэһэнэй ашаар, ажалай бүтээсэ эрид дээшэлээ. Орёо аад, угаа ехэ удха шанартай эргые богонихон болзор соо шудалан табиһан ябадал эндэхи инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй, уурхайн управлениин, шахтануудай начальнигуудай, нэн түрүүн партийна организациин габьяа мүн.

— Цикличнэ методтэ орохын урда тээ айхабтар ехэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябаһан юумэ гээшэ. Манай бүхы мэргэжэлтэд бригада бүхэндэ ошожо, үйлэдбэриин зүблөө, һуралсал хэжэ, бүхы талыень, жэжэхэн зүйлнүүд хүрэтэрынь, сүм хараалһан байгаабди. Тиигэһэнэй гэзэл удаа, хамаг нэмэсэ дарысыень шүүжэ үзөөбди гэжэ лаблахадаал тэрэ методтэ тэгшэрэн ороо һэмди, —гэжэ нүхэр Шахов тобтойхоноор, энэ методэй тон ехэ шанарыень унагаажархино аа гүб гэһэн шэнгеэр, бүри болгоомжотойгоор хөөрэнэ.

— Түрүүшээр баран юумэмнай һанаашаарнай боложо үгөөгүй һэн. Эндэ тэндэ үлүү дутуу гараха ушарнууд тохёолдодог лэ байгаа гээшэ. Теэд «Хэлээ хадаа бүтээхэ хэрэгтэй, хазаа хадаа эдихэ хэрэгтэй» гэжэ энээнһээ удхатай, манай шахтёрнууд хамаг һаал түбэг, дутуу дунданууды дабажа шадаа!—гээд шахтын начальник Лапаев дорюун болоод һууна.

Эдэ бүгэдэнь хэды хүнгэншэг, жиирэй юумэн шэнги һанагдабашье, халуун шулуу долёоһон хоёр горнягуудай шарайе харахада, цикличнэ ажалла шэлжэн оролгонь ямар ехэ хүшэр ажал, ямар олон нойргүй һүни үнгэрөө гээшэб гэжэ эли мэдэхээр.

Шэнэ методэйнь үрэ дүнгүүдые хараад үзэе.

Гансал хоёрдохи шахта нүүрһэ малтууриингаа һарын түсэб ноябриин 18-да сүм дүүргээд, мүнөө декабрь һарынгаа даалгабарита нүүрһые газар өөдэ гаргажа байна.

— Сталинска Конституциин алдарта үдэртэ жэлэйнгээ түсэб баргасааха зорилготойбди, — гэжэ нүхэр Лапаев һэмээхэнээр, управлениин начальнигай шарай адаглан, дуугарна.

— Эрхэбэшэ дүүргэхэ, үшөө бүри үлүүлхэ ёһотойбди! —гээд Леонид Борисович Шахов эрид лаблаад орхино.

Нүхэр Лапаев тус тосхонойнгоо тон мэээхэй патриот. Энэ тосхон дээрэ тэрэниие танихагүй хүн үгы. Хамта тэрээнтэй ябахада, энэ тэрэ хүнүүдээр заблагүй мэндээ мэдэлсэжэ, арба табан үгэ андалдаатайл үнгэрнэ.

— Түрүүн ерээд байхадаа, сэхыень хэлэхэдэ, балайшье дуратай бэшэ һэм. Мүнөө намайе эндэһээ юугээршье даллажа абаашахагүйт, —гээд Лапаев шарай дүүрэнээр мэшээнэ.

Тоёон гэжэ ташалуурай налгай сохо дээрэһээ зүүн хойшонь нюдөө эрьюулээд харан гэхэдэ, досоо сэлд гэмэ толи нуур сэлсынэ. Энээнэй хүбөөе хяазалан угалзатуулһан шэнги, Галуута-Нуурай уурхайн зураг-панорама тохойронхой. Эндэ гэр байра, культурно-гэгээрэлэй байшангууд ба бусад барилганууд хойно-хойноһоон жэрын бодоно. Зонойнь тоо мүнөө арба мянга һайса гараад байна бшуу.

— Манай зоной культурна эрилтэ үдэрһөө үдэртэ үргэжэжэ байна. Тиимэ дээрэһээ бидэнэр барилга байгуулгануудые саг соонь бодхоожо үрдинэгүйбди, — гэжэ сүхэрэнгеэр Лапаев хөөрэнэ.

Тосхоной тэг дунда уурхайн управлениин байшангай матар томо торхо бодоод, оройлогдожо, будаглажа байна. Саанахананъ һургуулиин һаруул сагаан гэр бүтээд, газаа досоогуурнь жабхаланта ухибүүдэй харайлдахань харагдана. Эндэ тэндэ хоёр, гурбан дабхар гоё һайхан байрын шэнэ гэрнүүдһээ нүүрһэнэй ууралта түлюурэй утаан һуунагтана. Тосхоной хоорондуур, хойноһоо урагшань шугам татажархиһон шэнги сэб сэхэ үйлсэ, шулуун дэбидхэртэй, үргэн, хүхюун, аятай сэбэр үйлсэ һунажа, хоёр тээгүүрнь гүлгэн сагдуул молод хүндэлэлэй харуулда байһан шэнги жэрынэ.

Бидэнэр тэрэ айлшалуурхуу үйлсын аман дээрэ байнамди. Ара нюргандамнай, түмэр замай үндэр дошо дээгүүр нүүрһэ тээһэн залгаа платформонууд харайлдана. Урдамнай—шэнэ һайхан шахтёрско тосхон намжаарна.

Тараха дээрэмнай уурхайн управлениин начальник Леонид Борисович Шахов хэлэбэ:

— Энэ һайхан тосхон тухай, индустриин нэгэн гуламта тухай, эндэхи эрхим хүнүүд тухай уран зохёол бэшэнгүй аргагүй байна гэжэ һанамаар. Теэд жэл бүхэндэ уранзохёолшод энээруу элбэгээр ерэдэгшье һаа, бэшэһэн юумэнь эли тодо харагданагүй. Манай элитэ уранзохёолшо Намжил Гармаевич Балдано «Галуута-Нуурай эрьедэ» гэжэ повесть зохёожо байна гэжэ дуулагшабди. Шахтёрнууд хүлеэжэ байна гэжэ дуулгыт.

— Эрхэбэшэ дуулгахабди! —гээд халуунаар гараа барилсан хагасаа һэмди.

Хэлхеэ холбоон—һунгуулиин үедэ

Хэлхеэ холбооной республиканска Управлениин телефонно-телеграфна конторын коллектив БОДО гэжэ түргэн хүдэлдэг ба үзэг бэшэдэг аппарат Кяхта городто тодхожо байна. Энэнь Улан-Удэ, Кяхта хоёрой хоорондохи харилсаае һайжаруулха юм.

Хүдөө нютагуудай һунгуулиин 473 пунктнууд радиофикацилагдаа. 451 пунктнууд телефонтой болгоһон байна.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн 6-дахи сесси

Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжынбэшэ гурбан гэшүүдые һунгалга

Белорусска ССР-ые һунгалгада һаад хэхэ гэһэн США-гэй һэдэлгэ

ПАРИЖ, декабриин 7. **(ТАСС-эй тусхай корреспондент).** Энэ оной декабриин 31-һээ гараха Индиин, Эквадорай ба Югославиин орондо Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжынбэшэ гурбан гэшүүдые һунгахын тула Генеральна Ассамблей декабриин 6-да ээлжээтэ пленарна заседанидаа суугларба.

Уставай ёһоор, тэрэшэлэн 1946 ондо Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин лондонско сесси дээрэ баталагдаһан джентльменскэ хэлсээнэй үндэһөөр, Аюулгүйн Соведтэ һунгалта хэхэдээ географическэ үнэн зүб хубаарилалгын принцип сахигдаха ёһотой юм. Тус органдохи һууринууд Баруун Европын оронуудай түлөөлэгшэдтэ, тэрэшэлэн Зүүн Европын, латино-американска оронуудай түлөөлэгшэдтэ хамаадаха ушартай.

Энэ принцип Аюулгүйн Соведэй саг үргэлжынбэшэ гэшүүдые һунгаха бүхэндэ бэелүүлэгдэг байгаа. Гэхэ зуура, Аюулгүйн Соведтэ өөрынгөө кандидат болгон Чехословакиие дэбжүүлһэн бүхы зүүн-европейскэ славянска гүрэнүүдэй дура хүсэлые зүришэн 1949 ондо американо-английска блок тус орган худар Югославиие шургуулан оруулһан юм. Теэд ондоо лагерь руу урбан ороһон Югослави зүүн-европейскэ районой гүрэнүүдэй олонхиин дура хүсэлые хэрэгсээдэггүй байгаа.

Генеральна Ассамблейн мүнөөнэй сесси дээрэ славянска гүрэнүүд Югославиин орондо Белорусска ССР-эй кандидатура дэбжүүлээ: 1946 оной лондонско хэлсээгээр тогтоогдоһон ёһо заншалые эбдэн, США болбол Зүүн Европын славянска оронуудые Аюулгүйн Соведтэ түлөөлхэ ямаршье эрхэгүй ба славянска оронбэшэ Грециин кандидатурые табижа, Белоруссиие һунгалгада һаад хэхэ һэдэлгэ гаргаба. США-гэй делегаци Аюулгүйн Соведтэ Грециие хүули бусаар оруулха зорилго табижа, мүнөөнэй заседаниһаа бүри урид нюуса ябуулга хэһэн байна.

Мүнөөдэр нюуса голосованиин гуримаар һунгалта хэхэ үедэ тэрэ ябуулгань элеэр харагдаа. Гуримуудай ёһоор, һунгалта хэхын тула голосуудай гурбанай хоёр хубиие абаха шухала байгаа. Түрүүшын тураар 55 ба 57 голосуудые абажа, Пакистан Чили хоёр Эквадорай ба Индиин орондо һунгагдаа. Гэхэ зуура, Югославиин орондо һунгагдаха гурбадахи кандидадта үгтэһэн голосууд хоёр талада хубаараа. Нэгэдэхи турта Белорусси 26 голос, Греци—30 голос абаба. Тиимэһээ, голосованиин хоёрдохи тур хэгдэхэ ушартай болоо. Зүгөөр, хоёр кандидадай нэгэнииншье хуулита голос 40 голос абажа шадаагүй. Удаалуулан үшөө 6 турай хэгдэхэдэ, Белоруссида үгтэһэн голосууд бүри олон боложо, харин Грецидэ үгтэһэн голосууд улам доошоо орожо байба. Долоодохи тураар Белорусси 33 голос, Греци—24 голос абаһан байна.

Голосованиин үедэ столнуудай хоорондо элдэб нюурнууд иишэ тиишээ ябадаг байгаа; американска кандидатурада, ондоогоор хэлэбэл Грецидэ голосуудаа үгэхыень үгэ дууласатай зарим оронуудай делегацинуудта нүлөөлхые США-гэй делегаци һэдэбэ гэһэн үгэ журналистнуудай дунда тараа.

Генеральна Ассамблейн пленарна заседани мухардалгаһаа гаража шадахаяа болёод байна, тиимэһээ «тохёолдоһон байдалые бодожо үзэхэ саг делегацинуудта үгэхын тула», забһарлалга хэе гэжэ түрүүлэгшэ дурадхаба. Тиин Аюулгүйн Соведтэ Грециие хүули бусаар оруулжа, Белоруссиин арсалтагүй эрхые эбдэхэ гэһэн США-гэй һэдэлгэнь һунгалтын энэ шатада сүм буруу һүрөө.

Генеральна Ассамблей болбол Бельги, Чили, Хитад, Франци, Инди ба Перугай орондо экономическа ба социальна Соведэй 6 гэшүүдые һунгажа эхилээ. Шухала олочхи голосуудые Аргентина, Куба, Франци, Хитад абаба.

Экономическа ба социальна Соведэй зарим гэшүүдые һунгалга үдэрэй заседанида хэгдэхэ.

Уласхоорондын сүүдэй гэшүүдые һунгалга

ПАРИЖ, декабриин 7. **(ТАСС-эй тусхай корреспондент).** Генеральна Ассамблейн зургаадахи сессиин декабриин 6-пай үдэрэй заседани дээрэ экономическа ба социальна Соведые һунгалга дүүрээ. Үдэрэй заседани дээрэ Египет ба Бельги һунгагдаба.

Һүүлээрнь, Генеральна Ассамблей Уласхоорондын сүүдые һунгаба. Түлөөлэлгынь дүүрэжэ байһан судьянарай орондо сүүдэй табан гэшүүдые, тэрэшэлэн наһа бараһан гэшүүн Асеведо гэгшын (Бразили) орондо нэгэ гэшүүниие һунгаа.

Уставай ёһоор, Уласхоорондын сүүдэй гэшүүд Генеральна Ассамблейн ба Аюулгүйн Соведэй заседанинууд дээрэ нэгэн доро, тус тусһаа дулдыдангүй голосовалагдан, һунгагдадаг юм. Генеральна Ассамблейн заседани дээрэ, тэрэшэлэн Аюулгүйн Соведтэ голосуудай шухала олонхиие абаһан хүнүүд лэ һунгагдаһанда тоологдоно. Уласхоорондын сүүдтэ «цивилизациин бүхы гол шухала түхэл шэнжэнүүдэй», тэрэшэлэн «дэлхэйн хуули ёһоной гол системэнүүдэй» түлөөлэгдэхэ ябадал судьянарые һунгаха үедэ хараада абтаха ёһотой. Кандидадуудай өөһэдынь мэргэжэл шадабари һунгалтын үедэ мүн лэ хараада абтана.

Генеральна Ассамблейдэ голосовани хэһэн түрүүшын турай үедэ голосуудай шухала олонхиие СССР-эй наукануудай Академиин гэшүүн-корреспондент С. А. Голунский (СССР), Хэкворт (США), Угон (Уругвай), Рау (Инди) гэгшэд абаа. Генеральна Ассамблейн заседани дээрэ болоһон голосованиин гурбадахи тураар Клестад (Норвеги) һунгагдаа. Асеведогой орондо бразилец Карнейро һунгагдаба. Аюулгүйн Соведэй заседани дээрэ мүн тэдэ лэ нюурнууд һунгагдаһан байна. Тиимэһээ, эдэнэр Уласхоорондын сүүдэй гэшүүдэй составта һунгагдаһанда тоологдоно.

Үерһөө боложо хохидолдо орогшодтой арадай һанал нэгэдүүлгын итальянска национальна комитедэй заседани дээрэ

РИМ, декабриин 7. (ТАСС). Ажалай Бүгэдэниитын итальянска конфедерациин хэблэлэй бюро иигэжэ мэдээсэнэ:

ВИКТ-ын секретариат хадаа Кооперативуудай национальна Лигын, итальянска эхэнэрнүүдэй Союзай, мүн үерһөө боложо хохидолдо орогшодтой арадай һанал нэгэдүүлгын национальна комитедтэ ородог бусад организацинуудай түлөөлэгшэдтэй хамтадаа заседани хэбэ. Тэрэнь элдэб организацинуудай хамтын ажал-ябуулгын ашаар туйлагдаһан түрүүшын дүн гаргаха зорилготой байгаа.

Үерһөө боложо хохидолдо орогшодто туһалха хэрэгтэ, үертэй тэмсэхэ ба хүн зониие абарха хэрэгтэ арад ниитын хамтын хүсэлэлгын үгаа ехэ амжалтые комитедтэ абтаһан мэдээнүүдэй үндэһөөр тэмдэглэжэ болохо байна. Мантуйн, Феррарын ба Моденын провинциальна организацинууд 28.934 хүдэлмэришэдые эльгээгээ. Тэдэнэр үдэр һүнигүй хүдэлмэриин 600 мянга гаран час хүдэлмэрилөө. Мүн тэдэнэр 830 автомашина ба абаралгын командануудтай 511 лодко асараа. Тэдэнэй хүсөөр 23.900 хүн, 3400 толгой мал аюулгүй газарта абаашагдаа.

Хилын саанаһаа абтаһан туһаламжа тухай хэлэхэ болоо һаа, профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерации ажалай итальянска Бүгэдэниитын конфедерацида 8 миллион лир хэмжээтэй мүнгэн туһаламжа, Польшын профсоюзууд —3 миллион лир, Чехословаки руу эмигрировэлһэн итальянска ажалшад —1 миллион лир, СССР-эй профессиональна союзуудай Бүхэсюзна Центральна Совет —40 миллион лир туһаламжа үзүүлһэн байна. Мүн США-гэй ба бусад оронуудай профсоюзна организацинууд материальна туһаламжа үзүүлээ.

ВИКТ-ын секретариат ба үерһөө боложо хохидолдо орогшодтой арадай һанал нэгэдүүлгын национальна комитет хадаа шэн зоригой ба һанал нэгэдэлгын үндэр жэшээ харуулһанайнь түлөө итальянска ажалшадта баясхалан хүргэнэ; тэдэнэр итальянска ажалшад тушаа ахадүүгэй агууехэ энэрхы сэдьхэл харуулһачайнь түлөө Советскэ Союзай ба бусад оронуудай ажалшадта баясхалан хүргэнэ.

ГЕРМАНО-СОВЕТСКЭ ХАНИ БАРИСАНАИ ҺАРА ДҮҮРЭБЭ

БЕРЛИН, декабриин 6. (ТАСС). Германо-советскэ хани барисаанай һара ноябриин 7-һоо декабриин 5 хүрэтэр боложо дүүрэбэ. 1951 ондо германо-советскэ хани барисаанай һара хадаа эб найрамдалай ба Германиин нэгэдэлэй түлөө бүхы немецкэ арадай эдэбхитэй тэмсэлэй оршон байдалда үнгэрбэ.

Һарын онсо зүйлынь юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа түрүүшынхеэ бодото ниитэ германска шэнжэ шанартай байгаа. Антисоветскэ хардалгата кампани ба полицейскэ хэһээлтэ мүрдэлгэ хадаа эб найрамдалда дуратай хүсэн түгэлдэр Советскэ Союзтай хани барисаатай байха гэһэн дура хүсэлөө мэдүүлхэдэнь Баруун Германиин ажалшадта һаад хэжэ шадаагүй. Германо-советскэ хани барисаанай Обществын үүсхэлээр Баруун Германида ажалшадай олон тоото ехэ митингнүүд болоо. Жэшээлхэдэ Гамбургда болоһон митинг дээрэ 8000 хүн, Ремшейддэ —1700 хүн суглараһан байна. Брауншвейг, Ганновер, Мюнхен, Нюрнберг ба Баруун Германиин бусад олон городуудта ехэ митингнүүд болоо. СССР-тэй хани барисаатай байхын түлөө, баруунай империалистическэ гүрэнүүдэй сэрэгэй түсэбүүдые эбдэхын түлөө тэмсэхээр эрид шиидэнхэй байһанаа мэдүүлэн, Советскэ Союзай ажалшадта эльгээгдэхэ резолюцинууд, мүн коллективнэ бэшэгүүд митингнүүд дээрэ абтаба.

Германска Демократическа Республикада 1951 ондо германо-советскэ хани барисаанай һара хадаа республикын тогтоһон үе соохи гурбадахи һарань болоһон байна.

Һарын турша дотор германо-советскэ хани барисаанай обществодо 105 мянган шэнэ гэшүүд ороо. Мүнөө тус обществодо 2,7 миллион гэшүүд тоологдоно, энэнь эб найрамдалай ба Германиин нэгэдэлэй түлөө тэмсэлдэ олониитын эгээн ехэ демократическа организацинуудай нэгэн болобо. Һарын турша дотор обществын 166 нютагай организацинууд ба бүлэгүүд элдэб нютагуудта шэнээр байгуулагдаад, хүдэлмэрилжэ эхилээ, мүн республикын предприятинууд дээрэ ба эмхи зургаануудта обществын 363 бүлэг байгуулагдаа. Советскэ Союзые шудалха, тусгаарлабал, демократическа амгалан байгуулалтада хэрэглэхын тулада советскэ ажалшадай баян дүй дүршэл шудалха үдэшын 265 шэнэ һургуули ба 936 шэнэ кружок һарын турша дотор байгуулагдаа.

Германо-советскэ хани барисаанай һара эб найрамдалай түлөө, единэ, демократическа ба эб найрамдалда дуратай Германи байгуулхын түлөө тэмсэлдэ шухала оруулалта хэбэ.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКЫН МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

БЕРЛИН, декабрин 7. (ТАСС). АДН агентство иигэжэ мэдээсэбэ:

Советскэ Контрольно Комиссиин түрүүлэгшэ армиин генерал Чуйковһоо бэшэг премьер-министрын абаһан тухай мэдээсэлые Германска Демократическа Республикын министрнүүдэй совет сонособо. Германиин бүхы хубинуудта һунгалта хэхэ услови шалгажа үзэхэ зорилгоор ООН-эй комисси байгуулха тухай мэдүүлгэ соносхохын тула ООН-эй Политическэ комитедэй заседани дээрэ Германиин баруун ба зүүн зононуудай Берлинэй түлөөлэгшэдые уряалһэн ООН-эй генеральна секретарь Трюгве Лиһээ телеграмма г-н Чуйков абаһан байна гэжэ тус мэдээсэл соонь хэлэгдэнэ. Армиин генерал Чуйковто г-н Трюгве Лиин телеграммын копинь тэрэ бэшэгтэ хабсаргагдаа.

Германска Демократическа республикын үгэхэ харюуе бэлэдхэжэ, министрнүүдэй соведэй шиидхэлгэдэ табихыень премьер-министртэ даалгаба.

Уласхоорондын экономическа зүблөө үнгэргэхэ чехословацка бэлэдхэлэй комитет байгуулагдаба

ПРАГА, декабриин 6. (ТАСС). Москвада уласхоорондын экономическа зүблөө үнгэргэхэ чехословацка бэлэдхэлэй комитет Прагада байгуулагдаа. Москвада уласхоорондын экономическа зүблөө зарлаха уласхоорондын үүсхэлэй комитедэй гэшүүн, Прагадахи чехословацка национальна банкын генеральна директор Отокар Поль тус комитедэй түрүүлэгшээр һунгагдаба. Москвада болохо уласхоорондын зүблөөн дээрэ дискуссионно үгэ хэлэлгын талаар хараалагдаһан темэнүүд чехословацка бэлэдхэлэй комитедэй эмхидхэлэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, декабриин 7. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, фронтын зарим участогууд дээрэ нютагай шанартай байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөөд, дайсанда ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани декабрин 7-до мэдээсэбэ.

Зүүн фронт дээрэ Арадай армиин частьнууд хадаа хэдэн шухала үндэрнүүдые эзэлэн абаха зорилгоор шанга добтолгонуудые хэһэн американска 7-дохи дивизиин подразделенинүүдые бүрин усадхаба.

Мүнөөдэр Нампхогой, Вонсанай ба Аньбениин амгалан хүн зониие зэрлиг муухайгаар бомбодоһон ба пулемёдоор буудаһан дайсанай авиациин добтолхо үедэ Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 2 самолёт унагаагаа.

„Дейли Компас" газетын шэнжэлэгшэ Стоун ТАСС-эй мэдээсэл тухай статья толилбо

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 6. (ТАСС). Венгридэ американска самолёт буулгагдаха баатай болоо гэһэн ТАСС-эй мэдээсэл шэнжэлхэ зуураа «Дейли Компас» газетын шэнжэлэгшэ Стоун США-гэй «Аюулгүй байдал харилсан хангаха тухай 1951 оной хуули» гэдэгынь Советскэ Союзда ба арадай демократиин зүүн-европейскэ оронуудта хоролон һүйдхэхэ ажал-ябуулга хэхээр 100 миллион доллар һомолхые хараална гэжэ һануулна. Стоун иигэжэ бэшэнэ:

«Мэдээгүйгөөр үгы болоһон американска «С—47» гэжэ самолёт Венгридэ бууха баатай болоо гэжэ мэдээсэхэ зуураа, ТАСС хадаа энэ самолёт шпионуудай ба диверсантнуудай хэрэглэхэ запасной парашюдуудые, одеялнууд ба радиостанциие борт дээрээ абажа ябаа гэжэ мэдүүлнэ, Гүрэнэй департаментын хэблэлэй асуудалнуудые эрхилхэ түлөөлэгшэ Линкольн Уайт хадаа энэнь тиимэ самолёдуудай борт дээрэ хододоо байдаг аварийнэ эд зөөри байгаа гэжэ харюуданъ мэдүүлбэ. Энэ тайлбари үнэн байдалда үнэхөөрөө тааража болохо юм. Гэбэшье, аюулгүй байдалые харилсан хангаха тухай шэнэ хуулиин үндэһөөр, советскэ блогой оронуудта хоролон һүйдхэхэ ажал-ябуулга хэхын тула 100 миллион доллар мүнгые конгрессэй һомолходо, ородуудые энээндэ эгигүүлхэнь бэрхэтэй байна. Иимэ байдал бидэнэртэй тохёолдоһон байгаа һаа, ородуудай һэжэгые ойлгоходо амар байха һэн. Хойто Америкэдэ хоролон һүйдхэхэ ажал-ябуулгые финансировалхын тулада Москва 100 миллион алтан түхэриг һомолоо гэжэ бодоод үзэе. Мексиканска территори дээрэ советскэ самолёт унагаагдаа, тэрэнэй борт дээрэ хилын саана ябуулгануудые хэжэ байгаа террористнуудта хэрэгтэй болохо зүйлнүүд байна гэжэ бодоод үзэе.

«С—47» самолёдтой болоһон инцидентдэ Нэгэдэмэл Нацануудые оруулан зууралдуулхын тулада, гүрэнэй департамент ямар нэгэн арга бэдэржэ байһан бололтой. Нүгөө ороной территори дээгүүр зүбшөөрэлгэгүйгөөр ниидэжэ ябаһан сэрэгэй самолёдой баалалтаар бууһанай ба Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставай хоорондо ямар нэгэн холбоо харахань бэрхэтэй байна. Гүрэнэй департамент хадаа доллараһоо дулдыдадаг оронуудай түлөөлэгшэдэй диилэнхи олонхи голосуудые Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида ашаглаха шэнэ арга бэдэржэ байна гэжэ хилын саана һэжэглэхэ байна. 100 миллион доллар һомолоод байхада, энэнь уласхоорондын эрхэ эбдэһэн ябадал болоно гэжэ Россин гомодоод байхада, Нэгэдэмэл Нацануудай Организацидашье мүрдэлгэ хэхэнь бэрхэтэй болохо байгаа»...

«Энэ самолёт,—гэжэ Стоун хэлэнэ, — венгеро-румынска хилэ дээгүүр ниидээ гэжэ үнэн гү? Энэнь Мюнхен-Белград линиһээ хажуу талада байна. ТАСС-эй хэлэһэн ёһоор «С—47» гэжэ самолёт дээрэ Украинын ба Поволжьеын картанууд байгаа гэһэниинь үнэн гү? Гүрэнэй департамент энээниие мүнөө хүрэтэр буруушаагаагүй, тайлбарилаагүй... Советскэ блогто ородог ямар нэгэн гүрэнэй территори дээрэ американска самолёдой гэнтын ушараар харагдаһан ушарнуудта хүндэ гэмнэлгэнүүд ба ехэ бэрхэшээлнүүд иимэ фондын байһан сагта хододоо тохёолдожо болохо юм... «С—47» гэжэ самолёдтой болоһон инцидент хадаа хоролон һүйдхэхэ ажал-ябуулгые финансировалхын тула 100 миллион доллар мүнгые конгрессэй һомолһон ушарһаа тохёолдоһон аюултай шэнэ фактор тухай гэршэлнэ».

Пакистанда үлэсхэлэн боложо байна

КАРАЧИ, декабриин 6. (ТАСС). «Пакистан Таймс» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, үлэсхэлэн болоһон тухай мэдээнүүд Хазар округһоо абтажа байна. Һүүлшын намарай ургаса ехэ муу байгаа, тиин мүнөө орооһо таряа схээр дуталдана.

Митингнүүд боложо, хүн зон энэ жэлэй ургасын налог түлэхэ ябадалһаа сүлөөлхэ, орооһо тарягаар ба малай тэжээлээр гүһалха эрилтэ табина. Малай тэжээлэй дутагдалтай байһан ушарһаа, таряашад малаа хүнгэн сэнгээр худалдаха баатай болоо.

Кореядэ американска интервентнүүдэй хэһэн гэмтэ хэрэгүүд

ПХЕНЬЯН, декабриин 6. (ТАСС). Сеул городто байһанаа һая хойшоо зугадаһан Хван Хен Гук гэгшын хэлэһэн зүйлые «Нодон Синмун» газетэ толилбо. Кореядэ американска интервентнүүдэй хэжэ байгаа хорото хэрэгүүд тухай тэрэ хэлэнэ. Сеулай районда американска интервентнүүд Арадай армиһаа плендэ абтаһан хүнүүдые пулемёдоор буудаһан ба гэмтэ хэрэгүүдээ нюухын тула тэдэнэй хүүринүүдые үгы хэһэн байна гэжэ энэ оной апрель һарада мэдэгдээ.

Сувониин урда захада, схээр туража муудаад арайхан хүлөө хүдэлгэжэ ябаһан сэрэгэй пленэйхидэй колони тээшэ американска офицернүүд ба солдадууд пистолеэр буудаа. Би тэрээниие өөрөө харааб. Саашаа ябаха шадалгүй байһан 10 хүн алагдаа, хэдэн хүн шархатаа. Корейскэ Арадай армиһаа сэрэгэй плендэ ороһон хүнүүдтэ американска интервентнүүдэй зэрлиг муухайгаар хандахыень хэдэн дахин хараাб гэжэ Хван Хен Гук хэлэнэ.

Телепресс агентствын мэдээсэл

ПРАГА, декабриин 7. (ТАСС). Телепресс агентствын тусхай корреспондент Рангунһаа иигэжэ дамжуулна:

Корейскэ ба Хитадай сэрэгэй пленэйхидтэ туршалга хэхын тула, бактериологическа дай хэхэ японско мэргэжэлтэд генерал Риджуэйн штабай захиралтаар Токиоһоо Корея руу ошоо гэжэ һая Сайгон ерэһэн американска хоёр офицер хэлэбэ. Тэдэнэр нэрээ хэлэжэ үгөөгүй. Урдын 3 генерал—Сиро Исии, Юдзиро Вакамацу ба Масадзо Китано гэгшэд японско бүлэг мэргэжэлтэдые толгойлно. Тэдэнэр ашаанай суднода һуужа Корея ерээ, тэрэ суднонь бактериологическа дайнда хэрэгтэй шухала зүйлнүүдые асарһан байна.

Тобшо мэдээсэлнүүд

★ Баруун Берлиндэ американска офицернүүдэй байха байра ба солдадуудай казармануудые бариха ябадалда энэ жэл соо американска сэрэгэй администрациин захиралтаар 10,5 миллион марка гаргашалагдаба.

★ Аденда сэрэгэй аэродромуудые ба стратегическэ харгынуудые барилгатай дашарамдуулан, Йемен Англида протест мэдүүлээ гэжэ Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондент Парижһаа мэдээсэбэ.

★ Индиин радио хадаа Зүүн Бенгалида (Инди) Кхульна райондо хүнүүдэй үлэсэжэ үхэһэн олон ушарнууд тухай мэдээсэнэ. Зүүн Бенгалиин засагаархид үлэсхэлэнтэй тэмсэхэ талаар ямаршье хэмжээ абанагүй. Хүнүүд эд зөөриеэ орхижо, эдихэ юумэ бэдэрэн, Кхульнаһаа гаража ябана.

(ТАСС).

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03712. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000